

**სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება**

31 დეკემბერი, 2020 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	3
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	5

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	6
2. მომზადების საფუძველი	7
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	35
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ	44
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	48
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	49
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	50
10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	71
11. საინვესტიციო ქონება	76
12. გუდვილი	76
13. გადასახადები	78
14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	80
15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	81
16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	81
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	83
18. პირობითი ვალდებულებები	84
19. საკუთარი კაპიტალი	85
20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	87
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი	87
22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 89	
23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	90
24. წმინდა არარეგულარული მუხლები	91
25. წილობრივი გადახდები	91
26. რისკის მართვა	94
27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	116
28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	121
29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	124
30. კაპიტალის ადეკვატურობა	125
31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები	127

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ („დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების“ ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნით მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოუცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება</p>	
<p>ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ახლად მიღებული ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფასს 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნით. დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე.</p>	<p>ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენის პროცესი და შევაფასეთ კონტროლის იმ ძირითადი მექანიზმების მოწყობა და ქმედუნარიანობა, რომლებიც მოიცავდა ინდივიდუალური რეზერვის შექმნისთვის სესხების იდენტიფიკაციის, რისკის შესაბამისი დონის მიხედვით მსესხებლების კლასიფიკაციის და გაუფასურების ეტაპების, საკრედიტო მონიტორინგის, მონაცემთა სიზუსტისა და სისრულის კონტროლს. კონტროლის ავტომატიზებული მექანიზმების შემოწმებაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩვენი სპეციალისტები ჩავრთეთ. აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შევაფასეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის;

Building a better working world

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუღწეოთ ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები; ▶ სესხების განაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ კატეგორიაზე ფასს 9-ით დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით, COVID-19-ის გავლენის და მასთან დაკავშირებული შედავათების გათვალისწინებით, როგორცაა გადახდის გადავადება და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოვლენა; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის შედეგის წინასწარ შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, მათ შორის COVID-19-ის გავლენის ქვეშ მყოფი სცენარებისა, მათში 2020 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით შესულ ცვლილებებთან ერთად; ▶ მოდელირების შემდგომი კორექტირებების მართებულობა, სისრულე და შეფასება, სხვადასხვა დაშვების ეფექტების ორმაგი ანგარიშის რისკის ჩათვლით; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. ▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. <p>რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯის, მიმდინარე წელს გაზრდილი განუსაზღვრელობისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • შევავსავეთ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელსაც იგი ეყრდნობა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ინდივიდუალურად და კოლექტიურად დადგენისას, რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით; • შევამოწმეთ სესხების გადაანაწილება გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; • შევამოწმეთ პროგნოზირებული სამომავლო ფულადი ნაკადები, უზრუნველყოფის საგნიდან მიღებული ფულადი ნაკადების ჩათვლით, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემულ მნიშვნელოვნად გაუფასურებულ სესხებსა და ავანსებს; • მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე COVID-19-ის პანდემიის გამო არსებული ეკონომიკური სიტუაციის ეფექტის შეფასებასთან დაკავშირებით ხელმძღვანელობის განსჯის შეფასება. <p>ჩვენს აუდიტის პროცედურებში შედიოდა ჯგუფის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის შეფასება, რომლითაც იგი ქმნის რეზერვებს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის.</p> <p>ჩვენ შევავსავეთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული საკრედიტო რისკის ფაქტორები და ნორმები იმის დასადაგნად, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა - ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევავსავეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე შევავსავეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი. შევავსავეთ საანგარიშგებო თარიღისთვის ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა და შევავსავეთ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებების მართებულობა.</p>

Building a better working world

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-9 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 22-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.</p>	<p>კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად, მოდელირების ჩვენი შიდა სპეციალისტების მხარდაჭერით შევავსეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევავსეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში. ჩვენ შევავსეთ მოდელირების შემდგომი კორექტირებები, რომლებიც გამოყენებულია COVID-19-ის გამო მოდელის არაეფექტურობაზე რეაგირების მიზნით და რისკის შემთხვევის გამო მოდელირებული შედეგის ზრდა. მოდელირების ჩვენი სპეციალისტების დახმარებით, ჩვენ შევავსეთ ამ განსჯის სისრულე და მართებულობა გამოყენებული განსჯისა და მეთოდოლოგიის გაანალიზებით.</p> <p>შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით მნიშვნელოვნად გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით. ყურადღება გავამახვილეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე იმ მსესხებლების შემთხვევაში, რომლებიც ყველაზე მეტად დააზარალა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულმა ეკონომიკურმა კრიზისმა.</p> <p>შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნების საკმარისობა და მართებულობა.</p>
<p>საინვესტიციო ქონების შეფასება</p> <p>ჯგუფი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ჯგუფმა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვეველობა და ეყრდნობა ვარაუდებს.</p>	<p>ჯგუფის უძრავი ქონების ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, შეფასების ანალიზში ჩავრთეთ ჩვენი შიდა უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გაანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები.</p>

**Building a better
working world**

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუღეით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
<p>ამასთან, ჯგუფის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია.</p> <p>2020 წელს COVID-19-ს პანდემიის გამო არსებული ეკონომიკური ვითარების გაუარესებისა და ბიზნესსაქმიანობის შემდგომი დაღმასვლის შედეგად გაიზარდა უძრავი ქონების აქტივების სამართლიანი ღირებულების შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა, მათ შორის ისეთი ძირითადი დაშვებების განუსაზღვრელობა, როგორცაა მომავალი საიჯარო შემოსავალი და შენობის დატვირთვის მაჩვენებელი. აქტიური ბაზრის არარსებობაც ართულებს სათანადო სამართლიანი ღირებულებების დადგენას.</p> <p>საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში „მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა“, მე-11 შენიშვნაში „საინვესტიციო ქონება“ და 28-ე შენიშვნაში „სამართლიანი ღირებულების შეფასება“.</p>	<p>ყურადღება გავამახვილეთ ხელმძღვანელობის განსჯაზე, რომელიც ეხებოდა არსებული ეკონომიკური ვითარების გაუარესების გავლენას უძრავი ქონების შეფასებაზე.</p> <p>განვიხილეთ, რამდენადაა აღიარებული შეფასების შედეგები და ჯგუფის განმარტებები საინვესტიციო ქონების შეფასებასთან დაკავშირებით.</p>

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

**Building a better
working world**

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მამინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

Building a better
working world

- ▶ შვეიცარული აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვეველობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნესოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ საფრთხეების აღმოფხვრისთვის ან რისკის შემცირებისთვის მიღებულ ზომებს.

**Building a better
working world**

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნით მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 16 აპრილი

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნით მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 16 აპრილი

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშ. კნები	2020	2019	2018
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,007,581	1,613,674	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,513,472	1,761,023	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	14,003,526	11,766,754	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		1,501	2,585	19,702
გადახდილი ავანსები		43,638	51,117	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,995	5,983	8,787
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	10	82,804	95,990	-
საინვესტიციო ქონება	11	234,835	228,666	155,183
ძირითადი საშუალებები	10	346,867	339,726	312,017
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	110,361	95,471	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	13	22,033	282	19,357
სხვა აქტივები	14	316,404	133,010	118,455
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		62,648	36,284	42,408
სულ აქტივები		21,768,306	18,323,223	14,523,587
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,052,479	10,136,695	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	3,124,939	3,684,921	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,567,558	2,140,781	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	10	95,201	94,518	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		51,408	50,064	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	62,434	37,918	28,833
სხვა ვალდებულებები	14	325,987	100,929	62,065
სულ ვალდებულებები		19,280,006	16,245,826	12,792,559
კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		216,974	183,875	174,011
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(9)
სხვა რეზერვები		47,997	(30,874)	11,048
გაუნაწილებელი მოგება		2,195,345	1,896,412	1,517,984
სულ კაპიტალი		2,488,300	2,077,397	1,731,028
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		21,768,306	18,323,223	14,523,587

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ნილ ჯანინი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

16 აპრილი, 2021 წ.

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	<i>შენიშ- ვნები</i>	2020	2019	2018
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,007,581	1,613,674	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,513,472	1,761,023	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	14,003,526	11,766,754	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		1,501	2,585	19,702
გადახდილი ავანსები		43,638	51,117	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		5,995	5,983	8,787
აქტივების გამოყენების უფლება	10	82,804	95,990	-
საინვესტიციო ქონება	11	234,835	228,666	155,183
ძირითადი საშუალებები	10	346,867	339,726	312,017
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	110,361	95,471	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	13	22,033	282	19,357
სხვა აქტივები	14	316,404	133,010	118,455
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		62,648	36,284	42,408
სულ აქტივები		21,768,306	18,323,223	14,523,587
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,052,479	10,136,695	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	3,124,939	3,684,921	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,567,558	2,140,781	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	10	95,201	94,518	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		51,408	50,064	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	62,434	37,918	28,833
სხვა ვალდებულებები	14	325,987	100,929	62,065
სულ ვალდებულებები		19,280,006	16,245,826	12,792,559
კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		216,974	183,875	174,011
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(9)
სხვა რეზერვები		47,997	(30,874)	11,048
გაუნაწილებელი მოგება		2,195,345	1,896,412	1,517,984
სულ კაპიტალი		2,488,300	2,077,397	1,731,028
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		21,768,306	18,323,223	14,523,587

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ნილ ჯანინი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

16 აპრილი, 2021 წ.

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- გნები	2020	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		1,539,643	1,388,391	1,289,431
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		32,067	25,610	17,947
საპროცენტო შემოსავალი		1,571,710	1,414,001	1,307,378
საპროცენტო ხარჯი		(795,299)	(622,130)	(569,879)
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო		(11,415)	(8,298)	(5,955)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	20	764,996	783,573	731,544
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		269,640	278,251	223,320
საკომისიო ხარჯი		(133,401)	(125,969)	(93,796)
წმინდა საკომისიო ხარჯი	21	136,239	152,282	129,524
წმინდა სავალუტო შემოსულობა		98,938	118,590	125,660
სხვა წმინდა შემოსავალი		43,206	17,728	4,986
საოპერაციო შემოსავალი		1,043,379	1,072,173	991,714
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	22	(216,657)	(223,657)	(202,225)
ადმინისტრაციული ხარჯები	22	(94,959)	(97,659)	(108,147)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10	(75,934)	(73,275)	(42,413)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4,437)	(3,984)	(3,756)
საოპერაციო ხარჯები		(391,987)	(398,575)	(356,541)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან		782	789	1,339
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		652,174	674,387	636,512
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	23	(239,341)	(87,734)	(140,192)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	23	(8,025)	(885)	(164)
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო (ზარალი) / ზარალის აღდგენა	23	(22,661)	347	(2,245)
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები		(13,458)	(12,180)	(17,738)
რისკის ხარჯი		(283,485)	(100,452)	(160,339)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე		368,689	573,935	476,173
წმინდა არარეგულარული მუხლები	24	(41,416)	(4,591)	(76,066)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		327,273	569,344	400,107
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(20,775)	(56,457)	(56,579)
წლის მოგება		306,498	512,887	343,528
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	19	10.9527	18.3280	12.3452

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
წლის მოგება		306,498	512,887	343,528
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი)				
<i>სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:</i>				
– წმინდა ცვლილება სავალო ინსტრუმენტებში განხორციელებული ინვესტიციების სამართლიან ღირებულებაში, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	8	78,490	(41,452)	2,199
– რეალიზებული (შემოსულობა) ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(2,854)	(5,473)	1,023
– ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, იმ სავალო ინსტრუმენტებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(104)	(129)	238
– საკურსო სხვაობებიდან მიღებული შემოსულობა (ზარალი)		(3,708)	9,927	(4,825)
– მოგების გადასახადით დაბეგრის გავლენა	13	-	-	(265)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		71,824	(37,127)	(1,630)
<i>სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:</i>				
– საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება		-	-	1,043
– წმინდა ზარალი წილობრივ ინსტრუმენტებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(518)	(54)	(2,525)
წმინდა სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც არ ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		(518)	(54)	(1,482)
წლის სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), გადასახადის შემდეგ		71,306	(37,181)	(3,112)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		377,804	475,706	340,416

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	დამატებით		გამოსყიდული	სხვა	გაუნაწილებელი	სულ
	სააქციო	შეტანილი				
	კაპიტალი	კაპიტალი	აქციები	რეზერვები	მოგება	კაპიტალი
2017 წლის 31 დეკემბერი	27,821	141,154	(9)	10,212	1,302,741	1,481,919
ფასს (IFRS) 9-ის მიღება	-	-	-	3,268	(7,605)	(4,337)
2018 წლის 1 იანვარი	27,821	141,154	(9)	13,480	1,295,136	1,477,582
წლის მოგება	-	-	-	-	343,528	343,528
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(717)	(2,395)	(3,112)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(717)	341,133	340,416
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის გადატანა, გადასახადების გამოკლებით	-	-	-	(4,240)	4,240	-
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	82,483	-	-	-	82,483
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19 მენიშენა)	-	-	-	-	(120,000)	(120,000)
წილობრივი ინსტრუმენტებში ინვესტიციების გაყიდვა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	-	-	-	2,525	(2,525)	-
ასახვით, „ჯორჯია კაპიტალის“ აქციები	-	2,649	-	-	-	2,649
თანამშრომლებისთვის საინვესტიციო საქმიანობის აქციების გადაცემა, გამოყოფის შედეგად	-	13,145	-	-	-	13,145
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (მე-19 მენიშენა)	173	-	-	-	-	173
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშენა)	-	(65,420)	-	-	-	(65,420)
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,994	174,011	(9)	11,048	1,517,984	1,731,028
წლის მოგება	-	-	-	-	512,887	512,887
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(41,922)	4,741	(37,181)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(41,922)	517,628	475,706
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	61,272	-	-	-	61,272
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა	-	(106)	-	(1)	-	(107)
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19 მენიშენა)	-	-	-	-	(139,200)	(139,200)
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშენა)	-	(51,302)	-	-	-	(51,302)
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,994	183,875	(10)	(30,874)	1,896,412	2,077,397
წლის მოგება	-	-	-	-	306,498	306,498
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	(7,565)	71,306
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	298,933	377,804
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად	-	54,361	-	-	-	54,361
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე მენიშენა)	-	(21,262)	-	-	-	(21,262)
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,994	216,974	(10)	47,997	2,195,345	2,488,300

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

შენიშ- ვნები	2020	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი	1,431,082	1,384,282	1,286,400
გადახდილი პროცენტი	(797,265)	(613,347)	(571,907)
მიღებული საკომისიო	281,056	255,032	247,785
გადახდილი საკომისიო	(1,333,401)	(1,259,969)	(93,796)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან	98,498	100,554	92,651
მომხმარებლებზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9	44,472	35,524
წარმოებული ინსტრუმენტებიდან მიღებული (წარმოებულ ინსტრუმენტებში გადახდილი) ფულადი სახსრები	1,601	(11,814)	-
სხვა მიღებული შემოსავალი	5,902	1,993	23,731
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(162,296)	(166,867)	(152,189)
გადახდილი ზოგადი, ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები	(93,027)	(77,334)	(111,379)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები, საბრუნავ კაპიტალში საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე	676,622	782,054	756,602
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა ზრდა (კლება):</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(143,914)	(193,008)	(50,741)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(1,291,444)	(2,139,802)	(1,744,165)
ავანსები და სხვა აქტივები	(3,216)	10,198	(90,749)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა (კლება):</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	(773,597)	834,394	(469,057)
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდები	(205,171)	45,198	943,026
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	2,836,175	1,431,541	902,776
სხვა ვალდებულებები	(27,448)	22,825	5,704
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები, მოგების გადასახადის გადახდამდე	1,068,007	793,400	253,396
გადახდილი მოგების გადასახადი	(18,010)	(28,297)	(64,508)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	1,049,997	765,103	188,888
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების წმინდა (შემცირება) გაყიდვა	(667,378)	121,209	(311,752)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონებისა და გასაყიდად გამოიზნული აქტივების გაყიდვიდან	75,388	64,665	85,143
შემოსავალი ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან	549	5,315	1,638
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა	(95,089)	(107,067)	(81,479)
მიღებული დივიდენდები	632	210	-
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(685,898)	84,332	(306,450)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები			
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდების უკან გამოსყიდვა	(120,549)	-	-
გამომწვევადი სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი დაფარვა	(440,410)	-	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან	-	268,160	-
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(11,525)	(8,205)	-
გადახდილი დივიდენდები	(33)	(138,926)	(119,760)
შენატანები წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)	(21,262)	(51,302)	(65,420)
საკუთარი აქციების გამოსყიდვა	-	(107)	-
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (მე-19 შენიშვნა)	-	-	13,318
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(593,779)	69,620	(171,862)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	53,601	19,633	8,374
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	62	(7)	(80)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა	(176,017)	938,681	(281,130)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის დასაწყისში	6	2,159,205	1,220,524
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	6	1,983,188	2,159,205

6 - 127 გვერდებზე წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 211 ფილიალი მოქმედებს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 272, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 276). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფი“ („საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო“, ყოფილი საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჰოლდინგი“) იყო ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული საჯარო სააქციო საზოგადოება და წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას. 2012 წლის 28 თებერვლიდან საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეოს“ აქციები განთავსდა დიდი ბრიტანეთის ლისტინგის ორგანოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და სავაჭრო სისტემაში დაშვებული იქნა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ლონდონის საფონდო ბირჟის“ რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების ძირითად ბაზარზე.

2015 წლის აგვისტოში, მას შემდეგ, რაც სებ-მა განიზრახა საქართველოში მოქმედი ბანკების ინდივიდუალურად დარეგულირება და ამით ადგილობრივად დარეგულირებული საბანკო ერთეულების ინვესტიციების შეზღუდვა ისეთ შვილობილ კომპანიებში, რომლებიც არასაბანკო საქმიანობას ეწევიან, ბანკმა დაასრულა იურიდიული რესტრუქტურის რეორგანიზაცია. ამის შედეგად, საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეომ“, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკის მშობელ კომპანიად დააფუძნა ახალი ჰოლდინგური კომპანია - სს „ბიჯეო ჯგუფი“ (შემდგომში „სს „ბიჯეო“).

2017 წლის 3 ივლისს საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფმა“ განაცხადა, რომ 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის იგი ორ მიმართულებად - ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფად“ და ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესის მიმართულებად - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალად“ დაიყოფოდა. აღნიშნული გაყოფა (შემდგომში „გაყოფა“) 2018 წლის 29 მაისს დასრულდა, რის შედეგადაც, საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (შემდგომში „საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) გახდა სს „ბიჯეო ჯგუფის“ 100%-იანი აქციონერი, რომელიც ბანკის მთავარი აქციონერია. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
ლსს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“	19.78%	19.78%	19.78%
სხვა*	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

* საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფაისკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2020 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი კომპანიები ვალდებულები არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი კომპანიები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ ბიზნესის მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს საანგარიშგებო თარიღიდან 12-თვიანი პერიოდისთვის, სტრესგამძლეობის ანალიზის ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესგამძლეობის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. შეფასებამ მოიცვა ჯგუფის პროგნოზირებულ შედეგებზე, ლიკვიდურობის, დაფინანსებისა და კაპიტალის პოზიციებზე COVID-19-ის პანდემიის გავლენის შესაძლო შედეგების ანალიზი. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი კომპანიები, მეკავშირე კომპანიები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე კომპანიებს და 10%-ზე მეტ კორპორაციულ წილებს:

შვილობილი კომპანიები	ბმის უფლების მქონე და მფუძვლები						რეგისტრაციის ქვეყანა	შესაშარდა	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემების თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / მტკიცებულება
	აქტივების წილი			ინვესტიციები								
	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი						
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი გაერთიანებული სამეფოში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	გაერთიანებული სამეფო	ლონდონი, ბრუკლინის ქ. 84, W1K 5EH	ინფორმაცია და საბაზრო კვლევა	17/8/2010	-	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
აია-ენიდი სიცილიის ზე" (ყოფილი აიაი საქართველოს ბანკის მომავლის ფონდი)	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	საქართველო	თბილისი, 0105, ბუკურის ქ. 3	საქვლბოქმედი საქმიანობა	25/8/2008	-	არაკომერციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი უნგრეთში (ა)	100.00%	100.00%	100.00%	6,886	6,282	5,194	უნგრეთი	1054-ბუდაპეტი, თევისუფლების მიტეინის #7, საბანკო ცენტრი Szalayman Szeke Csadeesi No.48 A Blok Daire 82 Akaretter Be şikay 34357	წარმომადგენლობა	18/6/2012	-	წარმომადგენლობა
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობითი ოფისი თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	თურქეთი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52881	ინფორმაცია და საბაზრო კვლევა	25/12/2013	-	წარმომადგენლობა
შპს „საქართველოს ფინანსური ინვესტიციები“	100.00%	100.00%	100.00%	3,577	3,577	3,577	ისრაელი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52881	ინფორმაცია და საბაზრო კვლევა	9/2/2009	-	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
შპს „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი“	(b)	(b)	100.00%	-	-	2,476	საქართველო	თბილისი, 0194, მიკაველიძის ქ. 29	განათლება	15/10/2013	-	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
„ზენიტ-ლო ინვესტიმენტი ლიმიტიდი“	100.00%	100.00%	100.00%	58,745	58,745	58,745	კვარისი	არქ. მაკაროვი III 58-ბრის, თევისი 702, 1075-იქოზო	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
↳ სს „ბელარუსის ტრანსპორტი ბანკი“ (გ)	99.98%	99.98%	99.98%	110,744	105,231	102,655	ბელარუსი	87ა, მინსკი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
↳ შპს „ბელარუსის ტრანსპორტი ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	11	11	10	ბელარუსი	წმუხისმოსიტი ავტო 87ა, მე-1 თბილისი, მინსკი, 220012	ლოზინგი	30/3/2006	3/6/2008	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
შპს „საქართველოს სალონიკო კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	22,414	22,414	22,414	საქართველო	თბილისი, ცხვრების ქ. 3-5	ლოზინგი	29/10/2001	31/12/2004	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია
↳ „პრაიმ ლიზინგი“	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	საქართველო	თბილისი, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, კვ. წყნეთის განუ. 114	ლოზინგი	27/1/2012	21/1/2015	შპს-დედადამფუძვლებლის საზოგადოებრივი კორპორაციული ორგანიზაცია

მეკავშირე საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და მფუძვლები						რეგისტრაციის ქვეყანა	შესაშარდა	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემების თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / მტკიცებულება
	აქტივების წილი			ინვესტიციები								
	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი						
სს „კრედიტ ონო“ (დ)	21.08%	21.08%	21.08%	13,099	12,949	12,371	საქართველო	საქართველო, თბილისი, თარხნაშენის ქ. 2	ფინანსური	14/2/2005	14/2/2005	საზოგადოება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები კორპორაციული აქციები	ბმის უფლების მქონე და მფუძვლები						რეგისტრაციის ქვეყანა	შესაშარდა	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემების თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / მტკიცებულება
	აქტივების წილი			ინვესტიციები								
	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი						
სს „გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი“	16.67%	16.67%	16.67%	108	108	108	საქართველო	სულხაძის ხანა ქ. #51, თბილისი, საქართველო	ვალუტარეალი	22/07/2008	15/09/2008	საპატივსაცემი

(ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ბ) 2019 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტში“.

(გ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 44,169 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

(დ) სს „კრედიტინფოს“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 95 ლარს, რომელიც გაიზარდა 9,720 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების ფინანსურ ანგარიშგებას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს, ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტიციის ობიექტისგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტიციის ობიექტზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ჯგუფს აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევენ, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელმწიფო გარიგებები;
- სხვა სახელმწიფო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

ჯგუფი ხელახლა აფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი კომპანიის აქციონერებსა და არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არასაკონტროლო პაკეტის ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი საადრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის საადრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად გაიქვითება.

შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე, იგი:

- ჩამოწერს შვილობილი საწარმოს აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს;
- ჩამოწერს არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას;
- ჩამოწერს კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკურსო სხვაობებს;
- ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას;
- ასევე მოახდენს მშობელი კომპანიის სხვა სრულ შემოსავალში ადრე ასახული კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, ან გაუნაწილებელ მოგებაზე, როგორც ეს საჭირო იქნებოდა იმ შემთხვევაში, ჯგუფს პირდაპირ რომ გაესხვისებინა შეზამისი აქტივები ან ჩამოეწერა ვალდებულებები.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი**

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შესყიდვის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის დღეს სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი უმცირესობის წილის მოცულობა. საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არასაკონტროლო პაკეტს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად, ხოლო არასაკონტროლო პაკეტის სხვა კომპონენტებს - მათი შეძენის თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწვევითანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

როდესაც ჯგუფი შეისყიდის ბიზნესს, კლასიფიკაციის მიზნებისთვის აფასებს მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შესყიდვის თარიღისათვის არსებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების, ეკონომიკური გარემოებებისა და რელევანტური პირობების შესაბამისად. აღნიშნული მოიცავს შესყიდული საწარმოს მიერ ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების განცალკევებას ძირითად ხელშეკრულებებში.

თუ საწარმოთა გაერთიანება ეტაპობრივად მოხდა, მფლობელობაში არსებული სააქციო წილი გადაფასდება შესყიდვის თარიღისთვის მის სამართლიან ღირებულებამდე და მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. მისი გათვალისწინება შემდეგ გუდვილის განსაზღვრის დროს ხდება.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურება, რომელიც გადახდილ უნდა იქნას შემძენის მიერ, აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისათვის. აქტივად ან ვალდებულებად კლასიფიცირებული პირობითი ანაზღაურება, რომელიც არის ფინანსური ინსტრუმენტი და შეესაბამება ფასს (IFRS) 9-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიან ღირებულებაში შემდგომი ცვლილებები აისახება მოგებაში ან ზარალში, ან როგორც სხვა სრული შემოსავლის ცვლილება. იმ შემთხვევაში თუ პირობითი ანაზღაურება არ შეესაბამება ფასს 9-ს, იგი ფასდება შესაბამისი ფასს-ის მიხედვით. პირობითი ანაზღაურება, რომელიც კლასიფიცირდება კაპიტალად, არ გადაფასდება და შემდგომი ცვლილებებიც აღირიცხება კაპიტალში.

გუდვილის აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით, და ტოლია წმინდა ამოცნობადი შეძენილი აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულების ზემოთ გადახდილი ნამეტი ღირებულებისა (სხვაობა უმცირესობის და მფლობელობაში ადრე არსებულ ნებისმიერ წილში გადახდილ და ნაკისრი ანაზღაურების ჯამს და წმინდა შეძენილ აქტივებსა და ნაკისრ ვალდებულებებს შორის). თუ შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მეტია მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებაზე, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, სწორად ამოიცნო თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ნაკისრი ვალდებულება და გადასინჯავს შეძენის თარიღისთვის ასაღიარებელი თანხების შესაფასებლად გამოყენებულ პროცედურას. თუ ხელახალი შეფასების შედეგად წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მაინც გადააჭარბებს მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებას, მაშინ ხდება მოგების აღიარება მოგებაში ან ზარალში.

პირველადი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი. გაუფასურების დადგენის მიზნებისათვის, საწარმოთა გაერთიანებისას წარმოქმნილი გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულებზე, რომლებიც, როგორც მოსალოდნელია, ისარგებლებენ გაერთიანებით, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ბიზნეს ერთეულებს შეძენილი საწარმოს სხვა აქტივები მიეკუთვნება, თუ ვალდებულებები.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი (გაგრძელება)**

როდესაც გუდვილი მიეკუთვნება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულს და ამ ერთეულის ოპერაციების ნაწილი არის გასხვისებული, გასხვისებულ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილი ჩართულია აღნიშნული ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში იმისთვის, რომ მოხდეს გასხვისებით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის მართებული განსაზღვრა. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია ხდება მეკავშირე კომპანია, ინვესტიცია გადაფასდება სამართლიან ღირებულებამდე და მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული ყველა შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშებაში

მშობელი კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება თვითღირებულებით. ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება ფასს 5-ის „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“ მიხედვით, როდესაც ხდება მათი კლასიფიცირება გასაყიდად ან გასანაწილებლად გამიზნულად. შვილობილი ან მეკავშირე კომპანიისგან მიღებული დივიდენდების აღიარება მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში ხდება მაშინ, როდესაც მშობელი კომპანია იღებს დივიდენდის მიღების უფლებას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების შეფასება**

ჯგუფი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 27-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება*

- *ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები*

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესსამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს); და
- როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივის ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ და „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)*

- *ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)*

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

- *სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანაც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)*

- *წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი*

თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით „კაპიტალის“ განმარტებას და მათი ფლობის მიზანი არ არის ვაჭრობა. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ასეთ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არასოდეს გადაიტანება. დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

- *წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემობრუნებას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

- *ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები*

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი უფრო მეტია.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებამდე.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებამდე მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების საპროცენტო ხარჯის მუხლში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)***ჯგუფი, როგორც მოიჯარე*

ხელშეკრულების გაფორმების დროს ჯგუფი აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს იჯარას, თუ იგი გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ. ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღად მიიჩნევს იმ დღეს, როდესაც მეიჯარე საბაზისო აქტივს გამოყენებისთვის გადასცემს ჯგუფს. თუ საიჯარო ხელშეკრულება იჯარის რამდენიმე კომპონენტს შეიცავს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში ანაზღაურებას შეუსაბამებს იჯარის თითოეულ კომპონენტს ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე და მათ ცალ-ცალკე აღრიცხავს.

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრებისა და ბანკომანტების სივრცეების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ათ წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადასახდელები, უმეტეს შემთხვევაში, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

➤ *აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება*

ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღით ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან სავარაუდო დემონტაჟის ხარჯები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებაზე იყენებს თვითღირებულების მოდელს, იმ აქტივების გარდა, რომლებიც აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განსაზღვრებას. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გადაფასების მოდელი.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღგ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

➤ *აღიარებიდან გამონაკლისები*

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადასახდელებს აღიარებს, როგორც ხარჯს და იჯარის ვადის წრფივი მეთოდით არიცხავს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**იჯარა (2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ამოქმედებული პოლიტიკა) (გაგრძელება)**➤ *საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია*

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- განცალკევებული იჯარა; ან
- ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

ჯგუფი იჯარის მოდიფიკაციას ასახავს, როგორც განცალკევებულ იჯარას, თუ არსებობს ორივე შემდეგი პირობა:

- მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო იმის გამო, რომ იჯარას ემატება ერთი ან რამდენიმე საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება; და
- იჯარის ანაზღაურება იზრდება ისეთი ოდენობით, რომელიც თანაზომადია იჯარის გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი განცალკევებული ხელშეკრულების ფასისა დაასევე კონკრეტული ხელშეკრულების გარემოებების ამსახველი, ამ განცალკევებული ფასის ნებისმიერი შესაბამისი კორექტირების გათვალისწინებით.

იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას შემდეგნაირად:

- ამცირებს აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებას იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო. ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიან შეწყვეტასთან; ან
- შესაბამისად, აკორექტირებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის ყველა სხვა მოდიფიკაციის გათვალისწინებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

➤ *ფინანსური იჯარა*

იჯარა, რომელიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადასახადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადასახდელები გადანაწილდება ფინანსურ იჯარასა და დაუფარავი საიჯარო გადასახდელების შემცირებას შორის. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა) (გაგრძელება)****➤ საოპერაციო იჯარა**

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება. იჯარის აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც 2019 წლის 1 იანვრამდე იყო ძალაში, წარმოდგენილია წინა წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება*მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა*

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა დებიტორული დავალიანებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)***მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა*

ჯგუფმა დაწერა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. შემოადნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემნილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ლი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდი გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი სტადიიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შექმნისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

შემნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს. ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა***ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა*

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ჯგუფს მოეთხოვოს.

როდესაც გადაცემულ აქტივში მონაწილეობის შენარჩუნება იღებს გაყიდული და/ან შესყიდული ოფციონის ფორმას (ფულაით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ჯგუფის მონაწილეობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ჯგუფს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულაით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ჯგუფის ხანგრძლივი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურირების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურირება განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)***ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია (გაგრძელება)*

ჯგუფი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება;
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება;
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა;
- კონტრაქტის ცვლილება;
- თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურისაცა განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურისაცა ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელებები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩენს აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით. ზემოაღნიშნულ წესებზე გავრცელდა გარკვეული მოდელირებული შედეგის ზრდა COVID-19-ის გამო 2020 წელს სასესხო ხელშეკრულებების მასობრივი რესტრუქტურისაცის შედეგად. დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ მე-4 შენიშვნა.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**სასაქონლო-მატერიალური მარაგები**

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯი.

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით. გაყიდვის დანახარჯები არის ნაზარდი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის (გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისებისთვის, ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯებისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირების კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულად ჩათვლება მხოლოდ მაშინ, თუ გაყიდვის მაღალი ალბათობა არსებობს და აქტივი ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი არსებულ მდგომარეობაში ხელმისაწვდომია დაუყოვნებლივ გასაყიდად. გაყიდვის გარიგების შესასრულებლად საჭირო ნაბიჯები იმაზე უნდა მიანიშნებდეს, რომ არ არის მოსალოდნელი გაყიდვაში ცვლილებების შესვლა ან გაყიდვის გადაწყვეტილების შეცვლა. ხელმძღვანელობას გადაწყვეტილი უნდა ჰქონდეს აქტივის გაყიდვა და აქტივი უნდა გაიყიდოს კლასიფიკაციიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფასს-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება. გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი ითვლება შეწყვეტილ ოპერაციად მაშინ, თუ ის არის სამეურნეო სუბიექტის კომპონენტი, რომელიც ან გასხვისებულია, ან კლასიფიცირებულია როგორც გასაყიდად არსებული, და:

- წარმოდგენს საქმიანობის ცალკე აღებულ ძირითად მიმართულებას ან საქმიანობის გეოგრაფიულ არეალს;
- არის საქმიანობის ცალკე აღებული ძირითადი მიმართულების ან გეოგრაფიული არეალის საქმიანობის გასხვისების ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილი; ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შეძენილია მხოლოდ და მხოლოდ გადაყიდვის მიზნით.

შეწყვეტილი ოპერაციები არ აისახება უწყვეტი საქმიანობის შედეგებში და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება როგორც შეწყვეტილი ოპერაციებიდან წმინდა მოგების ან ზარალის ერთიანი თანხა. შეწყვეტილი ოპერაციების საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობებისთვის მიკუთვნებადი წმინდა ფულადი ნაკადები ცალკეა წარმოდგენილი ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**გადასახადები**

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები საქმიანობენ.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ჯგუფი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. რაც შეეხება გარკვეულ საინვესტიციო ქონებას, რომლის გამოსყიდვის ოფციონი გადაცემულია წინა მფლობელებისთვის, ასეთი ქონების სამართლიანი ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრა გამოსყიდვის ღირებულებით.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

თუ საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მესაკუთრე, მაშინ ხდება მისი რეკლასიფიცირება ძირითად საშუალებებად და მისი საბალანსო ღირებულება რეკლასიფიცირების თარიღისთვის ხდება მისი დასაშვები ღირებულება, რომელიც შემდგომში ცვეთას ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ საინვესტიციო ქონება აკმაყოფილებს გასაყიდად გამიზნული აქტივის კრიტერიუმებს, მისი გადატანა ხდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წელი</u>
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღრიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**გუდვილის გაუფასურება**

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებულ იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შემენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწვევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. კვლევასა და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღირიცხვა მათი გაწვევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ანარიცხები**

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის ადმინისტრაციული პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ჯგუფისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განხორციელებული ოპერაციების მთლიანი ხარჯი ასახავს უფლების გადაცემის პერიოდის გასვლას და ჯგუფის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების იმ რაოდენობას, რა რაოდენობაზეც საბოლოოდ გადაიციმა უფლება. მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშის ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიციმა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ აქციების გადაცემა, წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აზრად აღწერილის შესაბამისად.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****საკუთარი კაპიტალი***სააქციო კაპიტალი*

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი ან მისი შვილობილი კომპანიები იძენენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლის და ხარჯის აღიარება**

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტთან დაკავშირებული ქალაქების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღიარდება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ჯგუფი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალს ცალკე წარმოადგენს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)***მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა*

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება შემოსავლებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც პრინციპალი. ჯგუფი თავის შემოსავალს აფასებს როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც აგენტი). ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება შემოსავალში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება

ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის შემოსავალიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანჯა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2020 წლის 31 დეკემბერი	4.4529	3.2766	4.0233	1.2647
2019 წლის 31 დეკემბერი	3.7593	2.8677	3.2095	1.3639
2018 წლის 31 დეკემბერი	3.3955	2.6766	3.0701	1.2418

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო შეწონილი სავალუტო კურსით. გადაანგარიშებისას წარმოდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს გასხვისებისას, სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამ კონკრეტულ სამეურნეო სუბიექტთან დაკავშირებული გადავადებული კუმულაციური თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტივები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2020 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები

ცვლილებები ფასს 16-ში: „COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“

საიჯარო გადახდებში შესული ცვლილებების გავლენა ბუღალტრულ აღრიცხვაზე დამოკიდებულია იმაზე, ეს ცვლილება აკმაყოფილებს თუ არა იჯარის მოდიფიკაციის განმარტებას, რომელიც მოცემულია ფასს 16-ში, როგორც „იჯარის მოქმედების სფეროს, ან საიჯარო ანაზღაურების ცვლილება, რომელიც გათვალისწინებული არ იყო იჯარის თავდაპირველ პირობებში“.

ცვლილება ითვალისწინებდა შეღავათს მოიჯარეებისთვის, კერძოდ, ათავისუფლებდა იმის შეფასებისგან, არის თუ არა COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა იჯარის მოდიფიკაცია. თუ მოიჯარე ისარგებლებს ამ შეღავათით, COVID-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა უნდა აღირიცხოს ისე, თითქოს ის არ არის იჯარის მოდიფიკაცია. ამის შედეგად დათმობა ბუღალტრულად აღირიცხება, როგორც ცვლადი საიჯარო გადასახადი იმ პერიოდ(ებ)ში, როდესაც მოხდა გადასახადის შემცირება. ეს ცვლილება ძალაში შედის 2020 წლის 1 ივნისს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება.

ჯგუფმა ეს ცვლილება ვადაზე ადრე მიიღო.

ცვლილებები ბასს 1-სა და ბასს 8-ში: „ტერმინ „არსებითის“ განმარტება“

ცვლილებაში წარმოდგენილია ახალი განმარტება, რომლის მიხედვით, „ინფორმაცია არსებითია, თუ გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ მისი გამოტოვება, მცდარად წარმოდგენა ან დაფარვა გავლენას მოახდენს საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლების გადაწყვეტილებებზე, რომლებსაც ისინი იღებენ კონკრეტული ანგარიშვალდებული საწარმოს შესახებ ფინანსური ინფორმაციის შემცველ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.“ ცვლილებები ძალაშია 2020 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

ამ ცვლილებას გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

*(ათას ლარში)***3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)****ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება****სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ, ჯერ ძალაში არ შესულა**

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ჯგუფი აღნიშნულ ცვლილებას გამოიყენებს ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური პერიოდის დასაწყისიდან, რომლის განმავლობაშიც იგი პირველად იყენებს ცვლილებას და არ მოელის, რომ ეს არსებით გავლენას მოახდენს მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-ში, ფასს 7-ში, ფასს 4-სა და ფასს 16-ში

2020 წლის აგვისტოში ბასსს-მა გამოუშვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში, ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში (ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBOR) შესწორების მეორე ფაზა), ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების უპროცენტო განაკვეთებით ჩანაცვლებით გამოწვეული ბუღალტრული პრობლემების გადასაჭრელად.

ცვლილება მოიცავს რამდენიმე შეღავათს და დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენის ვალდებულებას. შეღავათები ვრცელდება ფინანსური ინსტრუმენტის ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე გადატანაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორების შედეგად სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძველში ცვლილებები, გამარტივებული მიდგომის მიხედვით, უნდა აღირიცხოს, როგორც ცვლილებები ცვალებად საპროცენტო განაკვეთში, თუკი ფინანსური ინსტრუმენტის გადატანა ბანკთაშორისი შეთავაზების საორიენტაციო ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე ხდება ეკონომიკურად თანაბარ პირობებში. ცვლილებები ძალაშია 2021 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც.

ჯგუფი ამჟამად მუშაობს ამ სტანდარტზე გადასვლაზე და ცვლილებას გამოიყენებს მისი ძალაში შესვლის თარიღიდან – 2021 წლის 1 იანვრიდან.

სხვა სტანდარტებს, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, არსებითი გავლენა არ აქვს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები**

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას იყენებენ თავიანთ შეხედულებებსა და შეფასებებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება (27-ე შენიშვნა).

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებიდან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. COVID-19-ის გამო უძრავი ქონების ბაზარზე მომხდარი მნიშვნელოვანი ცვლილებების შედეგად საინვესტიციო ქონება შეიძლება არ იყოს გაცხადებული სამართლიანი ღირებულებით საანგარიშგებო თარიღისთვის, ამიტომ ჯგუფმა თავისი აქტივების შესაფასებლად დაიქირავა დამოუკიდებელი შემფასებელი. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 27-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. შეფასებები და გადაწყვეტილებები ეყრდნობა ხელმძღვანელობის ცოდნასა და წარსულში მიღებულ გამოცდილებას.

COVID-19-ის გამო ამ სფეროებთან მიმართებით სუბიექტური განსჯა გამოიყენება, ვინაიდან მსგავსი მოვლენის ეკონომიკურ-ფინანსური გავლენის შესახებ ისტორიული გამოცდილება არ არსებობს. COVID-19-ის პანდემიის უპრეცედენტო ხასიათისა და მასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის გამო, ჯგუფმა ხელახლა განიხილა არსებული სააღრიცხვო განსჯა და შეფასებები და მეთოდოლოგიაში გამოიყენა ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე. ამის შედეგად ჯგუფმა მთელი რიგი ცვლილება შეიტანა მნიშვნელოვან განსჯებში, რომლებიც გამოიყენა წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (26-ე შენიშვნა)*

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტი დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტი არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შექმნისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (გაგრძელება)*

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების მიზნით, ჯგუფმა თავის მსესხებლებს 2020 წლის მარტში სამთვლიანი სამედიაციო პერიოდი შესთავაზა, რათა მნიშვნელოვნად შეემცირებინა მომხმარებლების ბანკის ფილიალებში ფიზიკური ვიზიტების აუცილებლობა. ასეთი მოვლენა ავტომატურად არ ითვლება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მოვლენად (ანუ კრედიტის ოდენობის პირველიდან მეორე სტადიაზე გადატანის მიზეზად) და კრედიტის ოდენობა მეორე სტადიაზე მხოლოდ მაშინ იქნა გადატანილი, როდესაც არსებობდა მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების ობიექტური მტკიცებულება, რაც იმაზე მიანიშნებდა, რომ რისკის დონე სესხის გაცემის დღიდან გაზრდილია.

საცალო პორტფელი:

2020 წლის მარტის შემდეგ ჯგუფმა გააგრძელა სრული ან ნაწილობრივი შეღავათის მასშტაბური შეთავაზება საცალო სემენტის მსესხებლებისთვის. იმის შესაფასებლად, შეღავათით მოსარგებლე მსესხებლის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა რამდენიმე ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმები დაადგინა: სესხები, რომლებზეც სრული შეღავათი გავრცელდა (ანუ როგორც ძირითად თანხაზე, ისე პროცენტზე), მეორე ან მესამე სტადიაზე გადავიდა სესხის მომსახურების კოეფიციენტის, გახანგრძლივებული ვადისა და სხვა შესაბამისი პარამეტრების მიხედვით.

კორპორაციული:

სესხის გაცემიდან საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის დასადგენად ჯგუფმა ინდივიდუალური მიდგომა გამოიყენა. სესხი მეორე სტადიაზე გადავიდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების ობიექტური მტკიცებულება მიანიშნებდა იმაზე, რომ რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა სესხის გაცემის დღიდან. კერძოდ, თუ მოსალოდნელი არ იყო, რომ მსესხებელი სესხს სრულად დაფარავდა შეზღუდვების მოხსნის შემდეგ, მიიჩნეოდა, რომ სესხის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება*

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიურის და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიებისა და შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)*

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი ზარალის განსაზღვრისას COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული განუსაზღვრელობის ასახვის მიზნით ჯგუფმა კიდევ 20%-ით შეამცირა დავალიანების ამოღების და დეფოლტის აღმოფხვრის განაკვეთები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა აისახოს ყველა არსებითი რისკი. წლის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე პანდემიის გავლენის ასახვის მიზნით, უზრუნველყოფის საგნების ღირებულებაზე აისახა დამატებითი დისკონტი (სხვაობა საბაზრო და გირავნობის თანხებს შორის).

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი კომპანიებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად - ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ეკონომიკური გარემო გაურკვეველი რჩება და მომავალ გაუფასურების რეზერვის ხარჯზე შეიძლება აისახოს მეტი მერყეობა იმისდა მიხედვით, თუ რამდენ ხანს გაგრძელდება COVID-19 პანდემია და მისი შეჩერების და სხვა ზომები.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			მინიჭებული წონა	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			მინიჭებული წონა	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
			2020	2021	2022		2019	2020	2021		2018	2019	2020
მშპ-ის ზრდა %-ში													
	ოპტიმისტური	25%	-3.00%	6.00%	5.00%	25%	5.50%	6.00%	5.00%	25%	6.00%	5.50%	5.00%
	საბაზო	50%	-4.00%	4.50%	5.00%	50%	4.50%	5.00%	5.00%	50%	5.00%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	-9.00%	2.50%	4.00%	25%	2.50%	3.50%	4.50%	25%	2.00%	2.50%	3.50%
ლარი / აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი													
	ოპტიმისტური	25%	5.00%	5.00%	0.00%	25%	5.00%	5.00%	0.00%	25%	10.00%	5.00%	-5.00%
	საბაზო	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-10.00%	-5.00%	-5.00%	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%	25%	-15.00%	-10.00%	5.00%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი %-ში													
	ოპტიმისტური	25%	5.50%	4.00%	3.00%	25%	4.50%	3.50%	3.00%	25%	3.40%	3.20%	3.00%
	საბაზო	50%	4.50%	1.50%	2.50%	50%	4.50%	2.50%	3.00%	50%	2.90%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	7.00%	2.00%	2.50%	25%	7.00%	5.00%	3.00%	25%	4.50%	4.00%	3.00%

ზემოთ მოყვანილი ინფორმაცია ეყრდნობა სებ-ის მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს 2020 წლის მაისის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ბელარუსი

მაგარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სევენარი	მნიშვნელოვანი წილი	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				მნიშვნელოვანი წილი	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				მნიშვნელოვანი წილი	2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
			2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4		2020Q1	2020Q2	2020Q3	2020Q4		2019Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4
შპს-ის ზრდა %-ში	ოპტიმისტური საბაზო	10%	-0.40%	3.30%	1.80%	4.40%	25%	3.44%	2.94%	3.19%	3.65%	25%	0.87%	1.13%	1.88%	2.82%
	პესიმისტური	50%	-1.80%	1.30%	-0.95%	1.20%	50%	1.56%	0.84%	0.96%	1.16%	50%	0.40%	0.30%	0.75%	1.41%
		40%	-3.20%	-0.90%	-3.65%	-2.00%	25%	-0.31%	-1.26%	-1.27%	-1.32%	25%	-0.07%	-0.53%	-0.47%	0.00%
ბელარუსული რუბლი / აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი, %	ოპტიმისტური საბაზო	50%	1.07%	3.20%	1.12%	0.41%	50%	-0.60%	0.67%	2.89%	2.78%	50%	10.11%	9.55%	7.61%	5.57%
	პესიმისტური	40%	5.04%	4.36%	2.10%	1.86%	25%	3.92%	6.69%	10.04%	8.92%	25%	12.61%	13.50%	12.83%	10.95%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი %-ში	ოპტიმისტური საბაზო	10%	0.48%	0.73%	0.10%	1.58%	25%	1.49%	0.42%	-0.27%	0.52%	25%	9.06%	5.70%	0.35%	5.69%
	პესიმისტური	50%	2.02%	1.20%	0.48%	1.75%	50%	2.06%	0.99%	0.32%	1.63%	50%	10.90%	7.22%	1.73%	6.80%
		40%	3.56%	1.86%	0.85%	1.90%	25%	2.62%	1.55%	0.88%	2.74%	25%	12.75%	8.72%	3.09%	7.99%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

2019 წელს ბელარუსული რუბლი 2.6%-ით გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებით. ამის გამო 2019 წელს ბელარუსული რუბლის და აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის დაშვებები, რომელთა საფუძველზეც შეფასდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მნიშვნელოვნად განსხვავდება ფაქტობრივი დინამიკისგან. ამან გამოიწვია მნიშვნელოვანი აცდენები წლიურ მოლოდინებში 2020 წლის თითოეული კვარტალისთვის, როგორც ზედა ცხრილშია წარმოდგენილი.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ:

	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	172,916	3.51%	3.48%	3.50%	3.55%
იპოთეკური სესხები	48,607	1.28%	1.05%	1.06%	1.95%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	102,352	3.13%	2.79%	2.83%	4.06%
სამომხმარებლო სესხები	113,801	5.15%	4.78%	4.82%	6.18%
სალომბარდო სესხები	227	0.22%	0.21%	0.21%	0.23%

	2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით		
			ოპტიმისტური	საბაზო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	90,612	2.31%	2.29%	2.31%	2.34%
იპოთეკური სესხები	9,017	0.29%	0.29%	0.29%	0.29%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,545	1.67%	1.63%	1.67%	1.73%
სამომხმარებლო სესხები	72,707	3.49%	3.44%	3.47%	3.55%
სალომბარდო სესხები	253	0.30%	0.30%	0.30%	0.30%

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)***ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიურად შეფასებისთვის*

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორატიული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერები

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს, რაც არსებითად უცვლელია კორპორატიული და არაუზრუნველყოფილი სესხების პორტფელისა თუ უზრუნველყოფილი სესხების შემთხვევაში, გარდა უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისა. იპოთეკური და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 1,460 დლით ვადაგადაცილების შემთხვევაში. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი ატარებს რეტროსპექტული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელების დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოდელის შემდგომი კორექტირებები

ჯგუფის გაუფასურების მოდელის ან შემავალი მონაცემების შეზღუდული ხასიათი შეიძლება გამოვლინდეს მოდელების შედეგების მუდმივი შეფასებითა და დასაბუთებით. თუ ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ გაუფასურების მოდელები საკმარისად არ ასახავს ყველა არსებით რისკს, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შევა შესაბამისი კორექტირებები. პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში COVID-19-ის პანდემიის გამო ეკონომიკის გაურკვეველი პერსპექტივის ასახვის მიზნით, ჯგუფმა გამოიყენა მოდელირების შემდგომი კორექტირებები. მოდელირებული შედეგის ზრდის ეფექტმა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 85,521 ლარი შეადგინა.

	<i>2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>			
	<i>მოდელირების შემდგომი კორექტირებები და გადახრები ხელმძღვანელობის დაშვებებიდან</i>	<i>სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>	<i>კორექტირებები, როგორც მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის %</i>	
კომერციული სესხები	168,306	4,610	172,916	2.7%
იპოთეკური სესხები	21,808	26,799	48,607	55.1%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	75,525	26,827	102,352	26.2%
სამომხმარებლო სესხები	86,570	27,231	113,801	23.9%
სალომზარდო სესხები	173	54	227	23.8%
სულ	352,382	85,521	437,903	19.5%

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს შემოსავლის დეზაგრეგირებას მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები შემოსავლებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვეველობაზე.

2020 წელს ჯგუფმა ჰოლდინგური კომპანიის საოპერაციო შედეგები შესაბამის სეგმენტებზე გადაანაწილა, შედარებადი პერიოდები არ იყო გადაანგარიშებული, ვინაიდან ცვლილება არ იყო არსებითი და ინფორმაცია ჯერ კიდევ შედარებადია.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაზრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მზარდ საცალო, მასობრივ საცალო და მასობრივ შეძლებულ სეგმენტებზე, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან და მიკრობიზნესებთან ერთად.

კორპორაციული / საინვესტიციო საბანკო მომსახურება - მოიცავს კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორაციული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორაციული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაზრების მართვას; ინვესტიციის მართვის ბიზნესი, ძირითადად, გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შეძლებული კლიენტებისთვის.

„ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ - ძირითადად, ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2020, 2019 და 2018 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებიდან მიღებული შემოსავალი არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	კორპორატიული			გაქვითვები	ჯგუფი სულ
	საცალო საბანკო მომსახურება	საინვესტიციო საბანკო მომსახურება	ბელარუსის ეროვნული ბანკი		
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	471,910	256,823	36,249		764,99€
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	95,792	34,769	5,678	-	136,23
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	53,226	39,510	6,202	-	98,93€
სხვა წმინდა შემოსავალი	20,653	21,151	1,812	(410)	43,20€
საოპერაციო შემოსავალი	641,581	352,253	49,941	(396)	1,043,379
საოპერაციო ხარჯები	(284,490)	(74,943)	(32,950)	396	(391,98)
მოგება მკვაფირე საწარმოებიდან	782	-	-	-	78
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	357,873	277,310	16,991	-	652,174
რისკის ხარჯი	(183,134)	(96,370)	(3,981)	-	(283,485)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი - არარეგულარულ მუხლებამდე	174,739	180,940	13,010	-	368,689
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(39,924)	(1,367)	(125)	-	(41,41)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	134,815	179,573	12,885	-	327,273
მოგების გადასახადის ხარჯი	(5,193)	(12,848)	(2,734)	-	(20,775)
წლის მოგება	129,622	166,725	10,151	-	306,498
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	13,327,539	7,432,179	1,018,652	(10,064)	21,768,30€
სულ ვალდებულებები	11,990,822	6,413,151	886,097	(10,064)	19,280,00€
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	58,301	5,833	616	-	64,75€
არამატერიალური აქტივები	28,848	2,900	2,291	-	34,03€
კაპიტალური დანახარჯები	87,149	8,733	2,907	-	98,789
ცვლილება, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(62,241)	(9,446)	(4,247)	-	(75,934)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	კორპორატიული				გაქვითვები	ჯგუფი სულ
	საცალო საბანკო მომსახურება	საინვესტიციო საბანკო მომსახურება	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	სხვა		
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	545,605	210,359	27,586	-	23	783,573
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	113,113	32,000	7,169	-	-	152,282
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	49,901	48,001	20,688	-	-	118,590
სხვა წმინდა შემოსავალი	5,937	11,587	463	-	(259)	17,728
საოპერაციო შემოსავალი	714,556	301,947	55,906	-	(236)	1,072,173
საოპერაციო ხარჯები	(275,590)	(90,217)	(32,445)	(559)	236	(398,575)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	789	-	-	-	-	789
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ხარჯამდე	439,755	211,730	23,461	(559)	-	674,387
რისკის ხარჯი	(89,824)	(7,936)	(2,692)	-	-	(100,452)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი), არარეგულარულ მუხლებამდე	349,931	203,794	20,769	(559)	-	573,935
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(3,110)	(1,372)	(109)	-	-	(4,591)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	346,821	202,422	20,660	(559)	-	569,344
მოგების გადასახადის ხარჯი	(34,025)	(19,028)	(3,404)	-	-	(56,457)
წლის მოგება (ზარალი)	312,796	183,394	17,256	(559)	-	512,887
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	11,254,762	6,136,536	943,070	1,280	(12,425)	18,323,223
სულ ვალდებულებები	10,115,832	5,308,522	833,874	23	(12,425)	16,245,826
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	69,472	9,829	1,150	10	-	80,461
არამატერიალური აქტივები	27,947	2,744	2,083	-	-	32,774
კაპიტალური დანახარჯები	97,419	12,573	3,233	10	-	113,235
ცვლილება, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(61,493)	(8,239)	(3,543)	-	-	(73,275)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

საგალო საბანკო მომსახურება	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება		ბელარუსის ეროვნული ბანკი სხვა		გაჭიფებები	ჯგუფი სულ
	547,524	158,198	25,794	10		
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	547,524	158,198	25,794	10	18	731,544
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	98,497	23,222	7,805	-	-	129,524
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	55,374	53,686	16,605	(5)	-	125,660
სხვა წმინდა შემოსავალი	199	4,182	795	5	(195)	4,986
საოპერაციო შემოსავალი	701,594	239,288	50,999	10	(177)	991,714
საოპერაციო ხარჯი	(251,811)	(75,396)	(29,252)	(259)	177	(356,541)
მოგება მკვაშირე საწარმოებიდან	1,339	-	-	-	-	1,339
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ხარჯამდე	451,122	163,892	21,747	(249)	-	636,512
რისკის ხარჯი	(130,742)	(26,527)	(3,070)	-	-	(160,339)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი), არარეგულარულ მუხლებამდე	320,380	137,365	18,677	(249)	-	476,173
წმინდა არარეგულარული ხარჯი / ზარალი	(50,339)	(25,011)	(716)	-	-	(76,066)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე	270,041	112,354	17,961	(249)	-	400,107
მოგების გადასახადის ხარჯი	(36,735)	(16,298)	(3,545)	(1)	-	(56,579)
წლის მოგება (ზარალი)	233,306	96,056	14,416	(250)	-	343,528
აქტივები და ვალდებულებები						
სულ აქტივები	9,490,405	4,362,272	680,550	1,874	(11,514)	14,523,587
სულ ვალდებულებები	8,410,833	3,797,762	595,287	191	(11,514)	12,792,559
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ						
ძირითადი საშუალებები	48,160	6,141	1,841	48	-	56,190
არამატერიალური აქტივები	36,223	3,000	1,343	67	-	40,633
კაპიტალური და ნახარჯები	84,383	9,141	3,184	115	-	96,823
ცვთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(36,216)	(4,834)	(1,363)	-	-	(42,413)

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2020	2019	2018
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	723,071	674,130	513,222
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	158,588	405,560	298,788
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	582,952	458,529	236,653
90-დღემდე ვადის მქონე ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	518,648	621,120	172,003
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სულ	1,983,259	2,159,339	1,220,666
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(71)	(134)	(142)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	1,983,188	2,159,205	1,220,524

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 967,820 ლარი (2019 წ.: 841,866 ლარი, 2018 წ.: 315,081 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაზრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.21%-მდე წლიური პროცენტი ამ ანაზრებზე (2019 წ.: 2.20%-მდე, 2018 წ.: 3.00%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2020	2019	2018
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	1,994,662	1,577,911	1,244,885
ვადიანი ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადით	-	5	43,459
დია ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ანაზრები	1,855	5,691	-
ბანკთაშორის გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	11,464	30,414	17,586
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, სრულად	2,007,981	1,614,021	1,305,930
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(400)	(347)	(739)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	2,007,581	1,613,674	1,305,191

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 1.25%-მდე პროცენტი მიიღო (2019 წ.: 1.25%, 2018 წ.: 1.00%).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკთაშორის სასესხო მოთხოვნები მოიცავს არა-ეთგოს ბანკებში განთავსებულ 11,464 ლარის ანაზრებს (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: 17,586 ლარი).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2020	2019	2018
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	2,510,062	1,758,235	1,932,0
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	3,410	2,788	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,513,472	1,761,023	1,932,553
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები*	1,344,404	647,886	899,024
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები**	36,879	120,519	100,1
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები	159,537	66,961	7,762
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	-	8,912	63,394
სხვა სავალო ინსტრუმენტები***	969,242	913,957	861,796
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	2,510,062	1,758,235	1,932,087

* სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 1,044,066 ლარის სახაზინო ობლიგაციებით (2019 წ.: 576,017 ლარი, 2018 წ.: 573,517 ლარი), ხოლო 8,188 ლარის სახაზინო ობლიგაციები დაგირავებული იყო, როგორც ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრების უზრუნველყოფა (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი სახაზინო თამასუქებით (2019 წ.: 74,564 ლარი, 2018 წ.: ნული), ხოლო 9,180 ლარის სახაზინო თამასუქები დაგირავებული იყო, როგორც ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრების უზრუნველყოფა (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

*** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 684,546 ლარის კორპორაციული ობლიგაციებით (2019 წ.: 684,546 ლარით, 2018 წ.: 674,616 ლარით).

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 312,144 ლარის ობლიგაციებს (2019 წ.: 309,351 ლარი, 2018 წ.: 249,659 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 211,250 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 208,948 ლარი, 2018 წ.: 110,545 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 162,949 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 156,494 ლარი, 2018 წ.: 163,454 ლარი), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 151,592 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 150,865 ლარი, 2019 წ.: 136,504 ლარი), და აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 61,350 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2019 წ.: 58,863 ლარი, 2018 წ.: 65,145 ლარი).

უცხოური სახაზინო ობლიგაციები შედგება აშშ-ის სახაზინო თამასუქებისგან 52,992 ლარის ოდენობით (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული), ლიტვის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 26,982 ლარის ოდენობით (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული) და ბელარუსის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 79,563 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 66,961 ლარი, 2018 წ.: 7,762 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2020	2019	2018
კომერციული სესხები	4,929,198	3,929,443	2,794,8
იპოთეკური სესხები	3,796,384	3,066,683	2,549,4€
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,269,454	2,660,220	2,129,2
სამომხმარებლო სესხები	2,208,013	2,085,108	1,876,8
სალომბარდო სესხები	103,384	85,540	80,7
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, სრულად	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2€)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული დირებულებით, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, სრულად	139,372	159,191	110,087
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(4,376)	(2,297)	(1,6)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	134,996	156,894	108,439
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	11,766,754	9,229,320

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 692,052 ლარის საბალანსო დირებულების სესხებით (2019 წ.: 577,246 ლარი, 2018 წ.: 357,342 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სეზონისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შექმნილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურების“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი კომპანიების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის მოძრაობა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებლის ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნილებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

2020 წელს, წინა წლებთან შედარებით, სესხების მნიშვნელოვანი გადატანები განხორციელდა მე-2 და მე-3 სტადიებზე. ეს, ძირითადად, გამოწვეული იყო COVID-19-ის გავლენით ყველა სექტორში მოქმედი მსესხებლების კრედიტუნარიანობაზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაბამისი მოდელირებული შედეგის ზრდით, რისი მიზანიც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და დეფოლტის შემთხვევების განსაზღვრა იყო. მოდელირებული შედეგის ზრდის შესახებ უფრო დაწვრილებით მე-4 შენიშვნაშია ნახავთ.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,226,180	45,618	2,156	-	3,273,954
გადატანები პირველ ეტაპზე	370,266	(370,266)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(578,928)	626,550	(47,622)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(58,408)	(79,014)	137,422	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(30,363)	(10,340)	(52)	-	(40,755)
გადახდილი აქტივები	(2,632,096)	(218,169)	(61,392)	(575)	(2,912,232)
რესერვმენტაცია	21,133	-	-	-	21,133
მოდულიკაციების გავლენა	(809)	94	(4)	(7)	(721)
ჩამოწერები	-	-	(6,595)	-	(6,595)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	13,531	127	13,658
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	9,691	6	9,697
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(19,176)	(471)	(1,455)	-	(21,102)
საფალუტო კურსის ცვლილება	558,090	37,831	31,097	928	627,946
სხვა წმინდა ცვლილებები	30,450	791	3,300	236	34,777
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	237,593	-	237,593
კოლექტიურად შეფასებული	4,296,883	382,118	4,228	8,376	4,691,605
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,751	1,253	572	-	5,576
გადატანები პირველ ეტაპზე	3,906	(3,906)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,773)	8,026	(5,253)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(541)	(12,002)	12,543	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(27,165)	(2,523)	24,295	-	(5,393)
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(9)	(294)	(12)	-	(31)
გადახდილი აქტივები	(9,338)	(10,052)	(29,340)	(304)	(49,034)
რესერვმენტაცია	140	-	-	-	140
მოდულიკაციების გავლენა	1	8	(6)	-	3
ჩამოწერები	-	-	(6,595)	-	(6,595)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	13,531	127	13,658
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	9,691	6	9,697
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	791	335	2,281	-	3,407
საფალუტო კურსის ცვლილება	966	(782)	12,544	20	12,748
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	49,549	24,680	24,326	(143)	98,412
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	134,424	-	134,424
კოლექტიურად შეფასებული	28,180	8,157	2,148	7	38,499
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,239,637	430	259	-	1,243,426
გადატანები პირველ კვარტალში	460,728	(419,122)	(41,606)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(541,668)	600,415	(58,747)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(155,514)	(40,638)	196,152	-	-
გადახდილი აქტივები	(788,737)	(37,503)	(51,790)	(13,696)	(891,726)
რესერვების გაზრდა	(945)	-	-	-	(945)
მოდულირების გაზრდა	(8,730)	954	(134)	(854)	(8,760)
ჩამოწმები	-	-	(5,368)	(215)	(5,588)
ადრე ჩამოწმებული აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(1,837)	(1)	(3)	-	(1,841)
სავალუტო კურსის ცვლილება	287,057	23,746	12,847	3,604	327,254
სხვა წმინდა ცვლილებები	32,894	25,896	6,427	778	65,995
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	3,517	-	3,517
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	164,959	25,849	3,792,867
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	848	2	9	162	1,021
გადატანები პირველ კვარტალში	14,030	(7,452)	(6,578)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(2,420)	10,027	(7,607)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(75)	(856)	931	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი და ვალიანების გაზრდა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(19,497)	(6,049)	2,719	-	(22,827)
გადახდილი აქტივები	(3,281)	(965)	(8,598)	(3,399)	(16,243)
რესერვების გაზრდა	(17)	-	-	-	(17)
მოდულირების გაზრდა	(15)	468	499	(213)	73
ჩამოწმები	-	-	(5,368)	(215)	(5,588)
ადრე ჩამოწმებული აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(11)	-	-	-	(11)
სავალუტო კურსის ცვლილება	136	(63)	1,029	474	1,576
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	18,491	16,138	40,586	3,836	79,051
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	403	-	403
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	24,833	3,311	48,204
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული დირექტული მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,089,047	6,772	887	2,928	2,099,634
გადატანები პირველ ეტაპზე	453,063	(439,267)	(13,796)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(891,350)	925,785	(34,435)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(58,496)	(104,533)	163,029	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,593,656)	(154,459)	(70,067)	(1,224)	(1,819,401)
რესერვტაცია	(19,958)	-	-	-	(19,958)
მოდოფიკაციების გავლენა	(6,109)	(786)	(2,560)	(1)	(9,456)
ჩამოწერები	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(8,429)	(1,001)	(569)	-	(9,999)
საფალუტო კურსის ცვლილება	254,683	35,131	13,036	293	303,143
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,446	58,633	24,882	575	87,536
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	25,900	-	25,900
კოლექტიურად შეფასებული	2,649,107	439,405	151,571	3,471	3,243,554
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული დირექტული მთლიანი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,636	739	24	50	2,449
გადატანები პირველ ეტაპზე	24,865	(21,624)	(3,241)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10,906)	17,875	(6,969)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(562)	(9,162)	9,724	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფალიანების გავლენა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე	(25,202)	(2,771)	8,310	-	(19,663)
გადახდილი აქტივები	(13,883)	(9,024)	(21,668)	(270)	(44,845)
რესერვტაცია	(123)	-	-	-	(123)
მოდოფიკაციების გავლენა	(158)	(173)	(1,148)	-	(1,479)
ჩამოწერები	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	368	134	142	-	644
საფალუტო კურსის ცვლილება	661	37	2,140	76	2,914
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	36,571	38,737	64,681	181	140,170
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	12,976	-	12,976
კოლექტიურად შეფასებული	26,157	20,571	42,584	64	89,376
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირექტულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შექმნილია				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,613,372	7,125	2,925	1,016	1,624,438
გადატანები პირველ ეტაპზე	291,916	(245,014)	(46,902)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(394,422)	435,335	(40,913)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(100,329)	(49,583)	149,912	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,412,334)	(80,602)	(70,082)	(3,242)	(1,566,260)
რესერვები	(230)	-	263	-	-
მოდოფიკაციების გაუქმება	(12,300)	(1,149)	(3,328)	(148)	(16,925)
ჩამოწერები	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	44
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(10,713)	(32)	(57)	-	(10,802)
საფალუტო კურსის ცვლილება	16,413	3,656	3,549	419	24,037
სხვა წმინდა ცვლილებები	56,014	14,472	10,369	654	81,510
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,346	-	1,346
კოლექტიურად შეფასებული	1,904,182	194,366	99,604	8,515	2,206,667
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული დირექტულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შექმნილია				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	15,299	1,736	907	374	18,316
გადატანები პირველ ეტაპზე	45,315	(23,886)	(21,429)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(17,770)	38,726	(20,956)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(577)	(8,973)	9,550	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაუქმება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(39,380)	(13,541)	(5,993)	-	(58,914)
გადახდილი აქტივები	(29,641)	(10,116)	(44,922)	(439)	(85,118)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გაუქმება	(519)	(171)	(1,704)	(7)	(2,401)
ჩამოწერები	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	44
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(186)	(7)	(49)	-	(242)
საფალუტო კურსის ცვლილება	138	46	744	21	94
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	51,095	35,374	94,368	792	181,629
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	354	-	35
კოლექტიურად შეფასებული	40,597	25,533	46,287	1,030	113,446
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	85,540
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	139,676	-	475	140,151
გადატანები პირველ ეტაპზე	6,565	(4,313)	(2,252)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10,625)	11,552	(927)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(5,331)	(877)	6,208	-
გადახდილი აქტივები	(113,508)	(3,726)	(5,053)	(122,287)
რესერვები	-	-	(263)	(263)
მოდოფიკაციების გაუფასურება	-	-	-	-
ჩამოწრები	-	-	(58)	(58)
ადრე ჩამოწრილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	6
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-
საფალუტო კურსის ცვლილება	148	8	(167)	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	56	121	123	300
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	103,384
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	97,776	3,879	1,729	103,384
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	103,384

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას გაუფასურებული			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	253
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	-	-	-	-
გადატანები პირველ ეტაპზე	79	(6)	(73)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10)	45	(35)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1)	(1)	2	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაუფასურება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(82)	(1)	-	(83)
გადახდილი აქტივები	(17)	(4)	(227)	(248)
რესერვები	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გაუფასურება	-	-	-	-
ჩამოწრები	-	-	(58)	(58)
ადრე ჩამოწრილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	6
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-
საფალუტო კურსის ცვლილება	(1)	-	1	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	63	(18)	306	351
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	227
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	39	16	172	227
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	227

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818
შემნიღიანი შემნიღილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,159,399	163,280	6,632	-	4,329,311
გადატანები პირველ ეტაპზე	571,826	(571,826)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(858,838)	883,222	(24,384)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(10,482)	(47,956)	58,438	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(60,246)	(17,550)	-	-	(77,796)
გადახდილი აქტივები	(2,926,575)	(437,483)	(60,747)	(257)	(3,425,062)
რესერვანტაცია	190,519	3,134	2,608	-	196,261
მოდფიკაციების გავლენა	-	-	4	(233)	(229)
ჩამოწერები	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,492
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	21,608	2,433	1,546	-	25,587
საფალუტო კურსის ცვლილება	80,611	27,417	12,033	483	120,544
სხვა წმინდა ცვლილებები	25,189	16,990	8,209	541	50,929
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	157,060	-	157,060
კოლექტიურად შეფასებული	3,410,544	349,494	4,684	7,661	3,772,383
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000
შემნიღიანი შემნიღილი ახალი ფინანსური აქტივი	12,672	282	887	-	13,841
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,238	(1,238)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,980)	5,450	(2,470)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(3,491)	(1,691)	5,182	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	374	322	9,643	-	10,339
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(439)	-	-	-	(439)
გადახდილი აქტივები	(3,519)	(4,576)	(28,000)	-	(36,095)
რესერვანტაცია	274	6	-	-	280
მოდფიკაციების გავლენა	-	-	6	-	6
ჩამოწერები	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,980	-	9,980
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,635	(143)	2,492
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	209	188	509	-	906
საფალუტო კურსის ცვლილება	(65)	18	10,358	49	10,360
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	88	(899)	10,274	(129)	9,334
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	77,632	-	77,632
კოლექტიურად შეფასებული	8,902	3,414	363	301	12,980
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებებით, მთლიანი:

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შექმნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453	
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,425,274	472	7	23,136	1,448,888
გადატანები პირველ ეტაპზე	249,103	(216,701)	(32,402)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(350,322)	378,751	(28,429)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(110,097)	(62,530)	172,627	-	-
გადახდილი აქტივები	(909,258)	(34,746)	(97,063)	(15,457)	(1,056,524)
რესერვები	(9,538)	272	(4)	-	(9,271)
მოდულიაციების გავლენა	-	-	(1,372)	(389)	(1,761)
ჩამოწერები	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	557	-	55
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	221	-	-	-	221
საფალუტო კურსის ცვლილება	101,201	6,139	5,236	1,189	113,765
სხვა წმინდა ცვლილებები	17,168	1,572	6,626	530	25,896
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,374	-	1,374
კოლექტიურად შეფასებული	2,764,959	160,038	108,039	32,273	3,065,309
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შექმნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
238	31	5,383	1,089	6,741	
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,925	-	1	320	2,246
გადატანები პირველ ეტაპზე	598	(254)	(344)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(137)	795	(658)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,706)	(60)	1,766	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(440)	(528)	2,005	-	1,037
გადახდილი აქტივები	(157)	(37)	(3,294)	(1,005)	(4,493)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდულიაციების გავლენა	-	-	(43)	(1)	(44)
ჩამოწერები	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	557	-	55
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	2	-	-	-	2
საფალუტო კურსის ცვლილება	15	3	363	88	419
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	123	210	5,471	1,241	7,045
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	461	160	6,588	1,808	9,017
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიერ, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,452,219	5,862	1,775	597	2,460,453
გადატანები პირველ ეტაპზე	133,332	(121,808)	(11,524)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(256,554)	267,701	(11,147)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(35,775)	(70,824)	106,599	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,669,000)	(54,135)	(75,885)	(1,715)	(1,800,735)
რესერვტაცია	(180,881)	(3,134)	(2,605)	-	(186,621)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	(26)	(3,985)	(27)	(4,038)
ჩამოწერები	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	9,034	2,026	940	-	12,000
სავალუტო კურსის ცვლილება	52,239	1,547	4,634	190	58,610
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,288	610	10,540	437	19,875
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	11,284	-	11,284
კოლექტიურად შეფასებული	2,426,866	113,130	107,191	1,749	2,648,936
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220

მიერ, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,972	616	776	-	16,364
გადატანები პირველ ეტაპზე	7,227	(4,937)	(2,290)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(4,437)	8,484	(4,047)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(2,289)	(5,268)	7,557	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,765)	(2,214)	(690)	-	(6,669)
გადახდილი აქტივები	(9,711)	(2,034)	(15,660)	(358)	(27,763)
რესერვტაცია	(274)	(6)	-	-	(280)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(1,022)	(1)	(1,023)
ჩამოწერები	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	186	293	188	-	667
სავალუტო კურსის ცვლილება	12	(27)	462	55	502
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	1,530	5,443	38,548	1,078	46,599
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,894	-	3,894
კოლექტიურად შეფასებული	12,890	5,803	21,082	876	40,652
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი: ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შემნიღობილი ან შემნიღობილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,053,009	9,012	2,534	9,421	2,073,976
გადატანები პირველ ეტაპზე	225,501	(163,946)	(61,555)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(321,349)	359,360	(38,011)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(219,354)	(117,177)	336,531	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,560,409)	(77,936)	(199,564)	(4,323)	(1,842,232)
რესერვები	(100)	(272)	138	-	(23)
მოდულიზაციების გავლენა	-	-	(3,270)	(62)	(3,33)
ჩამოწერები	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,87
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	6,578	29	32	-	6,63
სავალუტო კურსის ცვლილება	16,513	1,232	1,566	86	19,39
სხვა წმინდა ცვლილებები	6,326	(1,290)	13,206	133	18,37
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,023	-	2,02
კოლექტიურად შეფასებული	1,856,795	110,158	106,391	9,741	2,083,085
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შემნიღობილი ან შემნიღობილი ახალი ფინანსური აქტივი	64,876	1,384	1,337	42	67,63
გადატანები პირველ ეტაპზე	33,555	(9,958)	(23,597)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(9,492)	27,018	(17,526)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(55,580)	(9,651)	65,231	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,472)	(13,980)	38,527	-	(92)
გადახდილი აქტივები	(11,730)	(6,557)	(64,332)	(311)	(82,930)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდულიზაციების გავლენა	-	-	(895)	(5)	(90)
ჩამოწერები	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	18,121	-	18,1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,87
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	17	10	(358)	-	(33)
სავალუტო კურსის ცვლილება	53	22	242	17	33
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	942	8,702	52,937	67	62,64
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	248	-	24
კოლექტიურად შეფასებული	16,823	6,345	49,077	214	72,45
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მთლიანი:	შემენისას ან შექმნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	106,339	-	154	-	106,49
გადატანები პირველ ეტაპზე	5,671	(1,307)	(4,364)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,414)	3,825	(1,411)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(10,459)	(1,333)	11,792	-	-
გადახდილი აქტივები	(93,933)	(604)	(6,750)	-	(101,28
რესერვტაცია	-	-	(137)	-	(13
მოდოფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(292)	-	(29
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	175	2	28	-	20
სხვა წმინდა ცვლილებები	(67)	(10)	(135)	-	(21
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	80,795	1,114	3,631	-	85,540
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული დირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შექმნისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	214	-	-	-	2
გადატანები პირველ ეტაპზე	36	-	(36)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	61	(61)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(215)	-	215	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(36)	-	(61)	218	1
გადახდილი აქტივები	(7)	-	(295)	-	(30
რესერვტაცია	-	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(292)	-	(29
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	-	-	2	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ევენტები, წმინდა	5	1	211	-	2
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	8	1	244	-	25
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,745,670	362,673	292,913	26,847	2,428,103
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,718,737	88,529	9,875	-	2,817,141
გადატანები პირველ ეტაპზე	353,609	(353,487)	(122)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(490,844)	540,968	(50,124)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(34,031)	(43,065)	77,096	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	(106,070)	(847)	-	-	(106,917)
გადახდილი აქტივები	(2,091,118)	(266,330)	(71,492)	(13,664)	(2,442,604)
მოდულირების გაკლება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(11,660)	(1,553)	(499)	-	(13,712)
სხვა წმინდა ცვლილებები	133,240	941	23,096	(5,995)	151,282
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	240,708	988	241,696
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	4,757	5,305	167,520	5,506	183,088
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	7,631	43	277	-	7,951
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,338	(1,338)	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,349)	1,693	(344)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,472)	(647)	2,119	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაკლება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(495)	884	2,938	-	3,327
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(2,836)	(2,838)	(14,259)	(413)	(20,346)
მოდულირების გაკლება	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(44,675)	-	(44,675)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	499	246	(122)	-	623
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(3,532)	2,204	36,578	(4,418)	30,832
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	155,946	495	156,441
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,583,402	83,581	52,043	751	1,719,777
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,784,950	532	17	24,088	1,809,587
გადატანები პირველ კვარტალში	161,836	(152,752)	(9,084)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(226,504)	234,139	(7,635)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(73,754)	(49,756)	123,510	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(1,830)	-	(1,830)
გადახდილი აქტივები	(939,819)	(31,367)	(71,161)	(2,025)	(1,044,372)
მოდულიკაციების გაღწევა	-	-	(689)	(1)	(690)
ჩამოწერები	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(2)	-	-	-	(2)
სხვა წმინდა ცვლილებები	61,098	2,432	2,521	440	66,491
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	732	2,451	3,183
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	87,517	20,737	2,546,270
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	302	59	3,267	61	3,689
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,315	-	-	595	1,910
გადატანები პირველ კვარტალში	230	(92)	(138)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალში	(57)	209	(152)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალში	(982)	(37)	1,019	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფლანგების გაღწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(173)	(106)	1,436	-	1,157
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(41)	-	(41)
გადახდილი აქტივები	(94)	(9)	(4,237)	(94)	(4,434)
მოდულიკაციების გაღწევა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(303)	7	3,672	592	3,968
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	238	31	5,383	1,089	6,741
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	238	31	5,383	1,089	6,741

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებებით, მთლიანი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,625,728	57,178	114,928	3,401	1,801,235
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,923,582	3,787	96	1,123	1,928,588
გადატანები პირველ ეტაპზე	84,240	(78,991)	(5,249)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(212,351)	222,077	(9,726)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(38,253)	(63,122)	101,375	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(956)	-	(956)
გადახდილი აქტივები	(1,498,299)	(57,258)	(57,425)	(1,098)	(1,614,080)
მოდფიკაციების გაღწენა	-	-	(1,150)	(2)	(1,152)
ჩამოწერები	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(5,179)	(348)	(1,506)	-	(7,033)
სხვა წმინდა ცვლილებები	34,496	1,988	9,123	(1,171)	44,436
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	1,913,964	-	9,806	-	9,810
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	117,899	2,235	2,119,410

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებელი	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	6,690	2,934	34,533	410	44,567
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	10,485	-	-	201	10,686
გადატანები პირველ ეტაპზე	3,622	(2,473)	(1,149)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(3,692)	5,215	(1,523)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,990)	(2,185)	4,175	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაღწენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,162)	1,111	3,247	-	3,196
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(200)	-	(200)
გადახდილი აქტივები	(5,500)	(1,377)	(13,533)	(1)	(20,411)
მოდფიკაციების გაღწენა	-	-	-	(183)	(183)
ჩამოწერები	-	-	(31,200)	(28)	(31,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	97	256	(665)	-	(312)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	889	1,972	26,646	(339)	29,168
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	9,439	-	7,091	-	7,090
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	22,635	70	37,597

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად: ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,529,130	147,105	75,918	88	1,752,241
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,139,297	11,259	2,224	4,776	2,157,556
გადატანები მეორე ეტაპზე	272,027	(241,184)	(30,843)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(457,067)	470,935	(13,868)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(167,089)	(175,960)	343,049	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(363)	-	(363)
გადახდილი აქტივები	(1,679,766)	(110,816)	(174,039)	(472)	(1,965,093)
მოდფიკაციების გაღწევა	-	-	22,743	59	(2,061)
ჩამოწერები	-	-	(127,298)	(73)	(127,371)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(872)	(8)	(29)	-	(909)
სხვა წმინდა ცვლილებები	14,420	(185)	19,982	77	34,294
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888
ინდივიდუალურად შევასებული	-	-	325	-	32
კოლექტიურად შევასებული	1,650,080	101,146	120,866	4,471	1,876,561
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	38,560	15,646	43,134	14	97,354
გადატანები პირველ ეტაპზე	92,269	2,050	883	255	95,457
გადატანები მეორე ეტაპზე	40,697	(26,102)	(14,595)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(29,909)	36,760	(6,851)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(52,634)	(21,277)	73,911	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფალიანების გაღწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(17,251)	(2,270)	26,661	-	7,140
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	(3)	-	(3)
გადახდილი აქტივები	(37,773)	(12,836)	(73,098)	(36)	(123,743)
მოდფიკაციების გაღწევა	-	-	-	(420)	(420)
ჩამოწერები	-	-	(127,298)	(73)	(127,371)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	57	34	5	-	96
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(14,362)	17,350	110,812	633	114,433
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541
ინდივიდუალურად შევასებული	-	-	111	-	111
კოლექტიურად შევასებული	19,654	9,355	62,032	389	91,430
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	65,670	431	1,839	-	67,940
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	80,944	-	96	-	81,040
გადატანები პირველ ეტაპზე	4,300	(1,855)	(2,445)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(3,396)	3,694	(298)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(8,800)	(1,641)	10,441	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(63,239)	(92)	(4,553)	-	(67,884)
მოდფიკაციების გაღწენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(609)	-	(609)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	4	4	155	-	163
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771

სალომბარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შემენისას				
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	-	-	34	-	34
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	76	-	-	-	76
გადატანები პირველ ეტაპზე	22	-	(22)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	10	(10)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(76)	-	76	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაღწენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(22)	(10)	77	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყდა (გარდა ჩამოწერებისა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(3)	(1)	(220)	-	(224)
მოდფიკაციების გაღწენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(609)	-	(609)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	14	1	836	-	851
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 50,718 ლარს (2019 წ.: 58,627 ლარი, 2018 წ.: 67,001 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის - უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები, მესამე მხარის კორპორაციული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

- კომერციული სესხები: 243,178 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 162,684 ლარი, 2018 წ.: 249,514 ლარი);
- იპოთეკური სესხები: 146,945 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 101,542 ლარი, 2018 წ.: 75,073 ლარი);
- სესხები მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის: 160,862 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 104,075 ლარი, 2018 წ.: 107,980 ლარი);
- სამომხმარებლო სესხები: 85,569 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 85,890 ლარი, 2018 წ.: 86,622 ლარი); და
- სალომბარდო სესხები: 1,430 ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 2,561 ლარი, 2018 წ.: 283 ლარი).

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 369,391 ლარით მეტი იქნებოდა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 263,482 ლარით მეტი, 2018 წ.: 263,482 ლარით მეტი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,213,986 ლარს ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 8%-ს (2019 წ.: 1,023,217 ლარი და 9%, შესაბამისად, 2018 წ.: 788,216 ლარი და 8%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 7,970 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 1,634 ლარი, 2018 წ.: 44,079 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მიერ ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,849,423 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 13%-ს (2019 წ.: 1,602,923 ლარი და 14%, 2018 წ.: 1,067,718 ლარი და 11%, შესაბამისად) აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 11,285 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 60,953 ლარი, 2018 წ.: 42,108 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,608,953	6,507,095	5,509,2
ვაჭრობა	1,211,572	1,263,638	1,023,7
წარმოება	1,158,581	1,138,775	937,4
უმრავლესობა	1,068,176	717,063	436,4
სასტუმროს ბიზნესი	848,630	399,148	301,
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	303,030	248,210	132,8
მომსახურება	276,759	224,063	128,8
მშენებლობა	275,070	572,159	366,0
ელექტროენერჯის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	251,892	50,318	76,5
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	200,494	117,801	127,8
ფინანსური შუამავლობა	123,689	88,276	61,1
სხვა	979,587	500,448	329,3
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881

COVID-19-მა ქვეყნის ეკონომიკის ბევრ სფეროზე მოახდინა გავლენა. თუმცა, ზოგიერთი სექტორი, როგორცაა მასპინძლობა, საცალო და მიკრობიზნესები, სხვებზე უფრო მეტად დაზარალდა.

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,608,953	6,507,095	5,509,2
კერძო კომპანიები	6,677,346	5,305,297	3,919,0
სახელმწიფო საკუთრებში მყოფი პირები	20,134	14,602	2,7
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	14,306,433	11,826,994	9,431,145
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(437,903)	(217,134)	(310,2)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	13,868,530	11,609,860	9,120,881

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადასახდელები	189,959	220,543	155,0
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(50,587)	(61,352)	(44,9)
	<u>139,372</u>	<u>159,191</u>	<u>110,087</u>
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(4,376)	(2,297)	(1,6)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	<u><u>134,996</u></u>	<u><u>156,894</u></u>	<u><u>108,439</u></u>

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული 75,134 ლარის მოთხოვნები დაგირავებული იყო რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებისგან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2019 წ.: 74,489 ლარი, 2018 წ.: 46,867 ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს საიჯარო მოთხოვნაზე შეადგენდა 20,486 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 15%-ს (2019 წ.: 16,249 ლარი, ანუ 10%, 2018 წ.: 9,803 ლარი, ანუ 9%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 3,161 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 10%-ს (2019 წ.: 2,226 ლარი, ანუ 9%, 2018 წ.: 1,185 ლარი, ანუ 7%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
1წლამდე	92,391	85,815	62,4
1დან 5 წლამდე	94,753	130,700	89,7
5 წელზე მეტი	2,815	4,028	2,7
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	<u><u>189,959</u></u>	<u><u>220,543</u></u>	<u><u>155,043</u></u>

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოძრაობა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად:	შემენისას ან შექმნილ გაუფასურებულ				სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	77,711	-	2,254	-	79,965
გადატანები პირველ ეტაპზე	53,417	(49,918)	(3,499)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(130,587)	148,126	(17,539)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(12,089)	(55,528)	67,617	-	-
გადახდილი აქტივები	(57,227)	(6,157)	(13,094)	-	(76,478)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გაკლება	-	(973)	(199)	-	(1,171)
ჩამოწერები	-	-	(34,933)	-	(34,933)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	(1,402)	(90)	(107)	-	(1,599)
საფალუტო კურსის ცვლილება	5,801	5,312	1,891	-	13,004
სხვა წმინდა ცვლილებები	1,490	6	(86)	-	1,410
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,139	-	3,139
კოლექტიურად შეფასებული	67,346	53,276	15,611	-	136,233
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შექმნილ გაუფასურებული				სულ
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	გაუფასურებული	
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	869	-	945	-	1,814
გადატანები პირველ ეტაპზე	305	(292)	(13)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,162)	1,513	(351)	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(812)	(4,588)	5,400	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაკლება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1,396	4,449	1,416	-	7,261
გადახდილი აქტივები	(528)	(70)	(347)	-	(945)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდოფიკაციების გაკლება	-	(1)	(18)	-	(19)
ჩამოწერები	-	-	(6,161)	-	(6,161)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	200	(4)	35	-	231
საფალუტო კურსის ცვლილება	5	27	191	-	223
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	(383)	(20)	94	-	(309)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,022	-	1,022
კოლექტიურად შეფასებული	649	1,109	1,596	-	3,354
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანად:	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული				სულ
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	შემენისას	
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	132,404	-	-	-	132,404
გადატანები პირველ კვარტალზე	25,731	(25,315)	(416)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალზე	(64,572)	64,754	(182)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალზე	(4,889)	(28,799)	33,688	-	-
გადახდილი აქტივები	(64,621)	(4,476)	(6,268)	-	(75,365)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდერნიზაციების გაღწევა	-	-	-	-	-
რამონტები	-	-	(14,340)	-	(14,340)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	1,340	46	117	-	1,503
საფულეტო კურსის ცვლილება	3,040	485	403	-	3,928
სხვა წმინდა ცვლილებები	849	(3)	128	-	974
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული				სულ
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი	შემენისას	
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	479	59	1,110	-	1,648
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	939	-	-	-	939
გადატანები პირველ კვარტალზე	207	(194)	(13)	-	-
გადატანები მეორე კვარტალზე	(297)	303	(6)	-	-
გადატანები მესამე კვარტალზე	(64)	(422)	486	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დაფასებების გაღწევა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(267)	378	2,038	-	2,149
გადახდილი აქტივები	(249)	(32)	(1,948)	-	(2,229)
რესერვები	-	-	-	-	-
მოდერნიზაციების გაღწევა	-	-	-	-	-
რამონტები	-	-	(344)	-	(344)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგები	31	4	73	-	108
საფულეტო კურსის ცვლილება	(20)	(1)	(6)	-	(27)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა ეფექტები, წმინდა	-	-	53	-	53
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	759	95	1,443	-	2,297
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	კომპიუტერული მოწყობილობები და აღჭურვილობა		სულ
	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები		
თვითღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
შესყიდვები	11,451	-	11
გასვლები	(7,697)	-	(7,6)
გადატანები	(2,965)	2,965	
საკურსო სხვაობები	(479)	(216)	(6)
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
დარიცხული გაუფასურება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
დარიცხული ცვეთა	18,260	391	18,6
გასვლები	(1,995)	-	(1,9)
გადატანები	(139)	139	
საკურსო სხვაობები	(397)	(14)	(4)
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804

	კომპიუტერული მოწყობილობები და აღჭურვილობა		სულ
	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები		
თვითღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
შესყიდვები	39,464	-	39,4
გასვლები	(3,632)	-	(3,6)
საკურსო სხვაობები	42	-	
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
დარიცხული გაუფასურება			
2019 წლის 1 იანვარი	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 1 იანვარი	-	-	-
დარიცხული ცვეთა	19,751	-	19,7
გასვლები	(718)	-	(7)
საკურსო სხვაობები	16	-	
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
შესყიდვები	249	8,851	28,421	1,097	64	26,068	64,751
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	21,600	223	27	-	6,004	(27,854)	(11,010)
გადატანები გასაყვადად გამიზნულ აქტივებში	(11,068)	-	-	(22)	-	-	1,28
გადატანები სხვა აქტივებში	1,333	-	(8,895)	(46)	-	-	(14,79)
გასვლები	(101)	(4,930)	(149)	(193)	(2,990)	-	(59)
ჩამოწერები	(43)	(2,972)	(3,396)	(174)	-	-	(9,57)
საკურსო სხვაობები	297	(163)	(414)	(37)	(59)	(5)	(3)
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
დარიცხული გაუმჯობესება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი იმეო							
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
ცვლით ხარჯი	4,022	12,132	17,125	853	4,750	-	36,88
გადატანები	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(2,160)	-	-	(20)	-	-	(2,18)
გადატანები გასაყვადად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	(30)	-	-	(3)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,111)	(3,077)	-	-	-	(4,18)
გასვლები	-	(100)	(148)	(86)	-	-	(33)
ჩამოწერები	(13)	(2,588)	(3,385)	(121)	(2,857)	-	(8,96)
საკურსო სხვაობები	(177)	(123)	(363)	(19)	(41)	-	(72)
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
წმინდა სახალაწო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726
საკურსო სხვაობები	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	195,973	204,972	86,412	4,695	24,270	3,111	519,433
შესყიდვები	1,508	26,205	28,867	840	429	22,612	80,46
გადატანები	13,000	(51,733)	51,830	-	5,306	(18,403)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(3,211)	(3)	-	(47)	-	-	(3,26)
გადატანები გასაყვადად გამიზნულ აქტივებში	(2,127)	-	-	-	-	-	(2,12)
გადატანები სხვა აქტივებში	(4,101)	(1,994)	(6,359)	-	-	(1,451)	(9,80)
გასვლები	(4,101)	(405)	(364)	(907)	-	(1)	(5,77)
ჩამოწერები	(4,801)	(1,599)	(635)	(28)	(1,264)	-	(8,12)
საკურსო სხვაობები	1,924	195	509	32	50	12	2,72
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
დარიცხული გაუმჯობესება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,417	32	87	7	-	-	2,543
საკურსო სხვაობები	140	-	-	-	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი იმეო							
2018 წლის 31 დეკემბერი	19,897	115,013	57,244	2,430	10,289	-	204,873
ცვლით ხარჯი	4,702	10,864	14,176	783	4,368	-	34,89
გადატანები	-	(31,200)	31,200	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(331)	-	-	(36)	-	-	(36)
გადატანები გასაყვადად გამიზნულ აქტივებში	(437)	-	-	-	-	-	(43)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,883)	(3,290)	-	-	-	(5,17)
გასვლები	(77)	(247)	(217)	(402)	-	-	(94)
ჩამოწერები	(961)	(81)	(239)	(27)	(1,237)	-	(2,54)
საკურსო სხვაობები	364	109	258	15	47	-	7
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
წმინდა სახალაწო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	173,659	89,927	29,081	2,258	13,981	3,111	312,017
საკურსო სხვაობები	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავტო და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	199,296	197,869	75,069	7,443	18,268	7,877	505,822
შესყიდვები	270	24,084	14,718	1,002	240	15,876	56,15
გადატანები	11,200	(933)	6	-	6,651	(16,924)	(8,900)
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(14,471)	-	-	-	-	(3,741)	(18,21)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(12,874)	(2,201)	(1,101)	-	43	(16,11)
გადაფასება	2,227	-	-	-	-	-	2,22
გასვლები	(1,879)	(3,065)	(740)	(2,632)	(859)	-	(8,971)
საკურსო სხვაობები	(870)	(109)	(440)	(17)	(30)	(20)	(1,48)
2018 წლის 31 დეკემბერი	195,973	204,972	86,412	4,695	24,270	3,111	519,433
დარიცხული გაუფასურება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	2,472	38	83	7	-	-	2,600
საკურსო სხვაობები	(55)	-	(6)	4	-	-	(5)
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,417	32	87	7	-	-	2,543
დაგროვილი ცვეთა							
2018 წლის 31 დეკემბერი	20,263	117,269	50,045	4,155	6,016	-	197,748
ცვეთის ხარჯი	2,078	14,888	8,581	896	5,098	-	31,5
გადატანები	-	(5)	5	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(911)	-	-	-	-	-	(9)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(14,760)	(1,048)	-	-	-	(15,80)
გასვლები	(1,237)	(2,390)	(289)	(2,620)	(801)	-	(7,331)
საკურსო სხვაობები	(296)	11	(50)	(1)	(24)	-	(36)
2018 წლის 31 დეკემბერი	19,897	115,013	57,244	2,430	10,289	-	204,873
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	176,561	80,562	24,941	3,281	12,252	7,877	305,474
2018 წლის 31 დეკემბერი	173,659	89,927	29,081	2,258	13,981	3,111	312,017

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164	147,293
შესყიდვები	33,934	105	34,0
გასვლები	(235)	-	(2)
ჩამოწერები	(2,373)	(15)	(2,3)
საკურსო სხვაობები	(436)	-	(4)
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
დაგროვილი გაუფასურება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212	51,822
ამორტიზაციის ხარჯი	16,291	2,110	18,
გასვლები	(235)	-	(2)
ჩამოწერები	(1,940)	(14)	(1,9)
საკურსო სხვაობები	(122)	-	(
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952	95,471
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა</i>		
	<i>და ლიციენზია</i>	<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	88,164	26,255	114,419
შესყიდვები	32,774	-	32,7
გასვლები	(121)	-	-
ჩამოწერები	(2,376)	(91)	(2,4
საკურსო სხვაობები	2,688	-	2,6
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164	147,293
დაგროვილი გაუფასურება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვითა			
2018 წლის 31 დეკემბერი	37,161	689	37,850
ამორტიზაციის ხარჯი	11,320	2,531	13,
გასვლები	(121)	-	-
ჩამოწერები	(2,052)	(10)	(2,0
საკურსო სხვაობები	2,302	2	2,3
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212	51,822
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2018 წლის 31 დეკემბერი	51,003	25,566	76,569
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952	95,471

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა</i>		
	<i>და ლიციენზია</i>	<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	85,311	3,259	88,570
შესყიდვები	17,499	23,134	40,6
გასვლები	(112)	-	-
ჩამოწერები	(14,419)	(138)	(14,5
საკურსო სხვაობები	(115)	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერი	88,164	26,255	114,419
დაგროვილი გაუფასურება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ცვითა			
2017 წლის 31 დეკემბერი	37,255	367	37,622
ამორტიზაციის ხარჯი	8,912	381	9,2
გასვლები	(107)	-	-
ჩამოწერები	(8,873)	(58)	(8,9
საკურსო სხვაობები	(26)	(1)	-
2018 წლის 31 დეკემბერი	37,161	689	37,850
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2017 წლის 31 დეკემბერი	48,056	2,892	50,948
2018 წლის 31 დეკემბერი	51,003	25,566	76,569

(ათას ლარში)

11. საინვესტიციო ქონება

	2020	2019	2018
1 იანვარს	228,666	155,183	202,534
შესყიდვები	79,761	109,277	71,7
გასვლები	(44,908)	(39,223)	(74,2)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	20,346	12,662	(9)
წმინდა გადასვლა მირითად საშუალებებში, სხვა აქტივებსა და გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში*	(47,645)	(11,537)	(43,8)
საკურსო სხვაობები	(1,385)	2,304	
31 დეკემბერს	234,835	228,666	155,183

* მოიცავს 56,810 ლარის გადატანას გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში (2019 წ.: 14,402 ლარი, 2018 წ.: 54,687 ლარი), 8,910 ლარის გადატანას ძირითადი საშუალებებიდან (2019 წ.: 2,894 ლარი, 2018 წ.: 17,301 ლარი), 532 ლარის გადატანას ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან (2019 წ.: 29 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში და 2018 წ.: 6,478 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში) და 277 ლარის გადატანა სხვა აქტივებში - სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში (2019 წ.: ნული, 2018 წ.: ნული).

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 27-ე შენიშვნაში.

12. გუდვილი

გუდვილის მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

	2020	2019	2018
თვითღირებულება			
1 იანვარს	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერს	57,209	57,209	57,209
დაგროვილი ცვეთა			
1 იანვარს	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერს	23,756	23,756	23,756
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარს	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერს	33,453	33,453	33,453

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2020	2019	2018
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488	23,4
კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება	9,965	9,965	9,9
სულ	33,453	33,453	33,453

(ათას ლარში)

12. გუდვილი (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

დისკონტირების განაკვეთი	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო მომსახურება			საცალო საბანკო მომსახურება		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
	4.4%	5.0%	4.7%	7.7%	6.7%	6.2%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგრამდე.

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაზრების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძობიარობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-1% დისკონტირების განაკვეთისა და ზრდის ტემპში.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2020	2019	2018
მიმდინარე მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი)	5,319	(48,340)	(37,8€
გადავადებული მოგების გადასახადის ხარჯი	(26,094)	(8,117)	(18,6
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(56,457)	(56,579)

მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში მოიცავს 2020, 2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში სხვა სრული შემოსავალში პირდაპირ შესულ მუხლებთან დაკავშირებულ გადავადებულ გადასახადს:

	2020	2019	2018
წმინდა ზარალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	-	-	(2
მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში	-	-	(265)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი კომპანიების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2019 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2018 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებოდა წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2018 წლის 30 ივნისისთვის გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. ჯგუფმა გამოითვალა გადავადებული გადასახადების ის ნაწილი, რომლის რეალიზაცია მოსალოდნელია 2023 წლის 1 იანვრამდე ფინანსური საქმიანობისთვის, და აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისი ნაწილი.

გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის რეალიზაციასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელის.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2020	2019	2018
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	327,273	569,344	400,107
საშუალო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი, საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	(49,091)	(85,402)	(60,016)
მოგება, რომელიც დაბეგრას არ ექვემდებარება	35,878	29,833	37,6
გამოუქვითავი ხარჯები	(4,016)	(825)	(4,4
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	(3,343)	-	-
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში, მოგების გადასახადის ადგილობრივი განაკვეთის ფარგლებში	(506)	(308)	(7
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	-	-	(30,27
სხვა	303	245	1,2
მოგების გადასახადის ხარჯი	(20,775)	(56,457)	(56,579)

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020	2019	2018
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	21,841	75	19,2
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	192	207	
მოგების გადასახადი აქტივები	22,033	282	19,357
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	-	1,563	€
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	62,434	36,355	28,1
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	62,434	37,918	28,833

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება		
	2017	2018	2019	2018	2019	2020	2019	2020	
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით									
დროებით სხვაობებზე:									
ვალდებულებები საკრედიტო და წესებულების წინაშე	-	26	77	-	103	(40)	63	(63)	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	66	66	(66)	
საინვესტიციო კონენა	188	17	-	-	205	23	228	(169)	
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიტები	7,776	(7,159)	-	-	617	(617)	-	-	
მომდევნო პერიოდში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	8	10	-	18	(18)	-	-	
ძირითადი საშუალებები	722	1,255	-	-	1,977	150	2,127	258	
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	199	199	(199)	
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	-	-	-	8,306	8,306	(2,300)	
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	-	-	-	1,691	1,691	5,514	
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	3,806	3,820	(87)	-	7,539	(4,780)	2,759	(2,692)	
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	12,492	(2,033)	-	10,459	4,980	15,439	283	15,722	
გადასახადის ეფექტი დასახეურ									
დროებით სხვაობებზე:									
ვალდებულებები საკრედიტო და წესებულების წინაშე	760	1,825	-	-	2,585	(635)	1,950	278	
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	2,722	-	-	2,722	(411)	2,311	(687)	
ფულადი სასსრები და მათი ეკვივალენტები	-	2,669	-	-	2,669	(599)	2,070	(2,070)	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	(26)	83	265	322	(322)	-	-	
მომმართველობაზე გადებული სესხები და ფინანსურ	13,781	3,463	(1,973)	-	15,271	10,633	25,904	28,162	
ოჯრასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	-	-	35	35	141	
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	-	-	-	-	1,269	9,151	(130)	
ძირითადი საშუალებები	4,952	5,468	-	-	10,420	8,465	8,465	(2,955)	
აქტივების გამოწვევის უფლება	-	-	-	-	-	9	21	(21)	
საინვესტიციო კონენა	16	(4)	-	-	12	(356)	228	112	
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	9	21	(21)	
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	-	-	-	1,227	1,227	313	
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	-	-	-	-	-	225	225	68	
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	4,195	(51)	(239)	-	3,905	(3,905)	-	3,166	
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	23,704	16,650	(2,129)	265	38,490	13,097	51,587	26,377	
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების წმინდა გადავადებული	(11,212)	(18,683)	2,129	(265)	(28,031)	(8,117)	(36,148)	(26,094)	
საგადასახადო ვალდებულებები								(62,242)	

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	210,816	2,093	
ფინანსური ოჯართი გადაცემის მიზნით ნაყიდი აქტივები	39,742	22,984	13,7€
დებიტორული მოთხოვნები გადარიცხვის ოპერაციებიდან	25,992	33,909	8,86
სხვა დებიტორული დავალიანებები	15,157	11,971	20,5€
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	13,099	12,949	12,3
წარმოებული ფინანსური აქტივები	9,154	34,559	35,55
საოპერაციო საგადასახადო აქტივები	6,068	8,776	4,25
დასაკუთრებული აქტივები	5,989	7,164	4,37
სხვა	5,366	6,759	23,1
სხვა აქტივები, მთლიანი	331,383	141,164	122,886
გამოკლებული – სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(14,979)	(8,154)	(4,43)
სხვა აქტივები, წმინდა	316,404	133,010	118,455

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	247,520	10,836	11,51
კრედიტორები	31,996	24,462	10,03
ანარიცხები	15,325	6,154	4,58
სხვა საგადასახადო დავალიანება	9,656	12,100	7,721
კრედიტორული დავალიანება გადარიცხვის ოპერაციებისთვის	8,597	19,331	10,1
საფაქრო ვალდებულება	4,817	1,852	32
გადასახდელი დივიდენდები	1,545	1,578	1,30
მიღებული ავანსები	729	5,072	8,271
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	-	12,532	
სხვა	5,802	7,012	8,13
სხვა ვალდებულებები	325,987	100,929	62,065

2020 წელს ბანკის წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შედგებოდა აშშ დოლარში-ევროში გაფორმებული კონტრაქტებისგან, რომელთა ნაშთი მნიშვნელოვნად გაიზარდა ევროსთან მიმართებით აშშ დოლარის გაუფასურების გამო. ბანკს ასევე დაევალა შესაბამისი უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენა კრედიტისთვის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟის სახით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
საგალუტო ხელშეკრულებები			
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	574,563	6,881	2,9
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	7,057,736	724	243,5
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები			
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში	7,864	1,549	1,
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	7,640,163	9,154	247,520

	2019			2018		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
საგალუტო ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	797,784	5,620	1,242	721,906	3,110	!
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	5,482,178	26,373	7,680	1,920,039	19,811	4,2
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები						
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	-	-	-	1,109,990	12,636	6,3
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში	8,351	2,566	1,914	-	-	-
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	6,288,313	34,559	10,836	3,751,935	35,557	11,569

(ათას ლარში)

15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019	2018
ვადიანი ანაბრები	8,017,755	5,055,089	4,064,34
მიმდინარე ანგარიშები	6,034,724	5,081,606	4,132,21
კლიენტის დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებები 2,951,893 ლარის (21%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მენაბრეზე მოდიოდა (2019 წ.: 828,952 ლარი (8%), 2018 წ.: 962,322 ლარი (12%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებთან:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,780,114	6,449,190	4,827,52
კერძო საწარმოები	4,356,820	3,325,496	2,828,80
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებში მყოფი სუბიექტები	1,915,545	362,009	540,220
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2020	2019	2018
ფიზიკური პირები	7,780,114	6,449,190	4,827,522
სახელმწიფო მომსახურება	1,866,346	320,470	508,410
ვაჭრობა	858,733	533,548	536,833
ფინანსური შუამავლობა	833,326	576,361	471,488
მშენებლობა	588,880	632,389	572,628
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	528,080	419,570	342,745
მომსახურება	399,030	293,887	304,190
წარმოება	317,955	269,627	178,619
უმრავლესობა	162,775	125,679	101,020
ელექტროენერჯის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	75,212	93,757	95,987
სასტუმრო სფერო	65,825	62,084	40,216
სხვა	576,203	360,133	216,893
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	10,136,695	8,196,551

ზრდა სახელმწიფო მომსახურების ანაბრებში, ძირითადად, განპირობებული იყო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განთავსებული ანაბრებით და საპენსიო სააგენტოს მიერ განთავსებული ანაბრებით 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში.

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019	2018
სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან	1,440,901	1,211,518	895,99
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკისგან	590,293	1,551,953	1,118,9
ვადიანი დეპოზიტები და შიდა-საბანკო სესხები	190,048	195,982	196,5
საკორესპონდენტო ანგარიშები	196,049	263,975	118,6
	2,417,291	3,223,428	2,330,167
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	707,648	461,493	419,
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	3,124,939	3,684,921	2,749,348

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 5.49%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2019 წ.: 6.50%-მდე, 2018 წ.: 6.10%-მდე). 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 9.39%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2019 წ.: 11.13%-მდე, 2018 წ.: 10.00%-მდე).

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

2015 წლის მაისში ბანკმა გააფორმა 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასთან. სესხს, რომელშიც 20 მილიონი აშშ დოლარით მონაწილეობს ევროპული ფონდი სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის, ათწლიანი ვადა აქვს. სესხი სებ-მა დაამტკიცა, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი ბაზელ II-ის ჩარჩოს თანახმად და, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი, დაფარვის ვადის გასვლამდე გაათავისუფლა ბაზელ III-ის ჩარჩოს მოქმედებისგან. სესხი შეიცავს გარკვეულ ინფორმაციას და ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც ახასიათებს განვითარების ფინანსურ დაწესებულებასთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს, ხოლო გადაუხდელობის (დეფოლტის) ჩვეული შემთხვევების დადგომისას (გადახდისუუნარობის და/ან მოქმედი რეგულაციების მიხედვით ლიკვიდაციის დადგომის გარდა) ვადაზე ადრე დაფარვის ოფციონი მოქმედებს მხოლოდ (i) სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ; და (ii) მხოლოდ სებ-ის მხრიდან სესხის დაფარვის ასეთ დაჩქარებაზე წინასწარი დასტურის შემთხვევაში.

2019 წლის ივნისში ბანკმა და ევროპულმა ფონდმა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის გააფორმეს 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის სექტემბერში ბანკმა responsAbility Micro and SME Finance Fund-თან გააფორმა 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად. სესხის გაცემული ტრანში, 52 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შევიდა ბანკის მეორად კაპიტალში საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს შესაბამისად. მარეგულირებელმა ორგანომ კლასიფიკაცია ოფიციალურად დაამტკიცა 2019 წლის დეკემბერში. დარჩენილი აუთვისებელი ტრანში, სავარაუდოდ, ანალოგიურად აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში მას შემდეგ, რაც სებ-ისგან შესაბამისი დამტკიცების შემდეგ. მეორადი კაპიტალის მოქმედი წესების თანახმად, სესხი კრედიტორებს დაფარვის დაჩქარების უფლებას აძლევს სებ-ის რეგულაციებით განსაზღვრული გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის დადგომის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე დაფარვის სხვა მიზეზები შეიძლება იყოს: (i) თუ სესხი ან მისი ნაწილი ვერ კვალიფიცირდება მეორად კაპიტალად სებ-ის მიერ შესაბამისი სესხის ან მისი ნაწილის გაცემიდან 45 დღეში; და (ii) დაფარვა სებ-ის წინასწარი თანხმობით მხოლოდ კანონდარღვევის ან კონტროლის ცვლილების შემთხვევაში, სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ.

2020 წლის 2 აპრილს ბანკმა აითვისა 2019 წლის დეკემბერში აღებული 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის მერე ტრანში \$55 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ბანკმა მიიღო სებ-ისგან თანხმობა მასზე, რომ 2020 წლის აპრილიდან მოახდინოს სესხის კლასიფიცირება ბანკის მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტად ბაზელ 3-ის რეგულაციის თანახმად, რაც კიდევ უფრო გააუმჯობესებს ბანკის კაპიტალიზაციის დონეს.

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

2020 წლის 13 მარტს ბანკმა 15 მილიონი ევრო აითვისა ევროპის საინვესტიციო ბანკისგან 2019 წლის დეკემბერში გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში მიღებული 50 მილიონი ევროს საკრედიტო ხაზიდან. სასესხო თანხა მან გამოიტანა ლარში ხუთი წლის ვადით. ლარში მთლიანი საკრედიტო ხაზის 50%-მდე ათვისება არის შესაძლებელი, ხოლო დარჩენილი თანხა ევროში ან აშშ დოლარში იქნება გამოხატული. ადგილობრივ ვალუტაში მიღებული ტრანში ასევე უზრუნველყოფილია ევროკავშირის სამეზობლო საინვესტიციო ინსტრუმენტით. კრედიტის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის, ასევე საშუალო კაპიტალიზაციის მქონე საწარმოების მიერ წამოწყებული საინვესტიციო პროექტების დაფინანსება საქართველოში და ადგილობრივი კერძო სექტორის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების მხარდაჭერა.

2020 წლის 14 აპრილს ბანკმა აითვისა საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან 2020 წლის 1 იანვარს გაფორმებული ხელშეკრულებით მიღებული 100 მილიონი ლარის სესხი, რომელიც ხუთ წელიწადში უნდა დაიფაროს. ეს სესხი გამოიყენება ქართული მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების ადგილობრივი ვალუტის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

საკრედიტო ხაზის გამომცემი	გამომცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებო დირეზულეზა	საბალანსო	საბალანსო
						დირეზულეზა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დირეზულეზა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29/ივნ/2015	15/ივნ/2025	ლიბორი + 7.5%	აშშ დოლარი	90,000	293,964	258
FMO - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20/დეკ/2019	20/დეკ/2029	ლიბორი + 5.65%	აშშ დოლარი	107,000	347,087	144

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამომშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
გამომშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები	1,020,428	1,442,298	1,350,9
დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	323,320	282,407	
ადგილობრივი ობლიგაციები	82,892	343,536	323,1
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	140,918	72,540	36,9
გამომშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	2,140,781	1,711,032

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით მოახდინა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოშვებულია აშშ-ის ფასიანი ქაღალდების და ბირჟების კომისიის „დებულება S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს საემისიო ფასის 100.00%-ს. თამასუქები, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, კვალიფიცირდება, როგორც ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალი, სებ-ისგან დამტკიცების პირობით.

2020 წლის 1 ივნისს ბანკმა 500 მილიონი ლარი გადაიხადა ლარში გამოხატულ 11.00%-იან თამასუქებზე.

(ათას ლარში)

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ვერობლიგა - ციები და თამასუქები	დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
საბალანსო დირებულება 2017 წლის 31 დეკემბერს	454,953	-
სხვა მოძრაობები	895,968	-
საბალანსო დირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,350,921	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებიდან	-	268,11
სხვა მოძრაობები	91,377	14,2
საბალანსო დირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,442,298	282,407
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების უკან გამოსყიდვა	(120,549)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი თანხის დაფარვა	(440,410)	-
სხვა მოძრაობები	139,089	40,9
საბალანსო დირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,020,428	323,320

18. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები

საი-ინვესტი

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაზარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლის გამოყენებითაც შემცირდა შპს „სპორტ ინვესტის“ მიერ სს „საქართველოს ბანკისთვის“ გადასახდელი სესხის თანხა. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

რუსთავის აზოტი

East-West United Bank S.A.-მ, Agrochim S.A.-მ და Systema Holding Limited-მა (მოსარჩელები) წამოიწყეს დავა ბანკის, სს „ბიჯეო ჯგუფის“ და სხვების (მოპასუხეები) წინააღმდეგ, რითაც მოითხოვდნენ ზიანის ანაზღაურებას (დაახლოებით 93.6 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით) უზრუნველყოფის საგნის (უძრავ-მოძრავი ქონება და არამატერიალური აქტივები) ჩამორთმევისა და აუქციონით რეალიზაციის გამო შპს „რუსთავის აზოტის“ გადაუხდელ სესხთან დაკავშირებით, რომელიც 2019 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაშია წარმოდგენილი. დავა გადაწყდა ბანკის და ბიჯეოს სასარგებლოდ 2020 წლის დეკემბერში, როდესაც საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ სრულიად არ დააკმაყოფილა მოსარჩელეთა მიერ მოპასუხეთა წინააღმდეგ აღძრული სარჩელი.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში შესაძლებელია ჯგუფისა და ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიძრას. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ან ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2020	2019	2018
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული ვალდებულებები			
გაცემული გარანტიები	1,490,028	1,347,841	1,015,1
აკრედიტოვები	125,031	54,815	42,0
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	685,533	281,615	278,2
	2,300,592	1,684,271	1,335,829
გამოკლებული - აკრედიტოვებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ფულადი სახსრები (მე-16შენიშვნა)	(131,946)	(90,346)	(125,3
გამოკლებული - ანარიცხები	(15,325)	(6,154)	(4,5
საოპერაციო საიჯარო ვალდებულებები			
არაუმეტეს 1წლისა	2,480	1,935	29,3
1წელზე მეტი, მაგრამ 5 წელზე ნაკლები	2,846	906	74,.
5 წელზე მეტი	1,657	146	28,7
	6,983	2,987	132,462
	2,863	4,279	6,616
კაპიტალურ დანახარჯებთან დაკავშირებული ვალდებულებები			

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა. 2020 წელს ჯგუფმა შეცვალა სესხის გაცემის პოლიტიკა გარკვეულ განახლებად საკრედიტო ხაზებთან მიმართებით, რის შედეგადაც გაიზარდა ვალდებულების ნაშთები.

19. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განადგებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია.

ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული აქციები:

	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციების ღირებულება</i>
2017 წლის 31 დეკემბერი	27,821,150	27,821
სააქციო კაპიტალის გამოშვება		172,510
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

გამოსყიდული აქციები

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 10,173-ს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 10,173, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 8,995), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 10 ლარი (2019 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი, 2018 წლის 31 დეკემბერი: 9 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფს“ 2020 წელს დივიდენდები არ გამოუცხადებია.

2019 წლის 14 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის საბოლოო დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.97 ლარის ოდენობით. 2019 წლის 17 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 139,200 ლარის ოდენობით.

2018 წლის 14 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.31 ლარის ოდენობით. 2018 წლის 2 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 120,000 ლარის ოდენობით.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს).

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებების გადანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

მომრავა ამ ანგარიშზე 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრით და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

შემოსავალი აქციაზე

	2020	2019	2018
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე			
ბანკი ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება	306,498	512,887	343,52
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების	27,983,827	27,983,827	27,826,80
საშუალო შეწონილი რაოდენობა			
შემოსავალი აქციაზე	10.9527	18.3280	12.34

(ათას ლარში)

20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	1,539,643	1,388,391	1,289,431
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	1,350,238	1,233,626	1,128,510
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	167,765	136,957	136,000
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან	2,687	(9,360)	(3,900)
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	32,067	25,610	17,947
ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	32,001	25,610	17,900
სხვა აქტივებიდან	66	-	-
საპროცენტო შემოსავალი	<u>1,571,710</u>	<u>1,414,001</u>	<u>1,307,378</u>
კლიენტების ანაბრებსა და თამასუქებზე	(446,190)	(292,149)	(254,680)
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებებზე	(253,011)	(203,234)	(204,430)
გამომშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(143,071)	(164,881)	(110,700)
სავალუტო სვოპის პროცენტის ელემენტი	52,312	43,048	-
საიჯარო ვალდებულებებზე	(5,339)	(4,914)	-
საპროცენტო ხარჯი	<u>(795,299)</u>	<u>(622,130)</u>	<u>(569,879)</u>
ანაბრის დაზღვევის საკომისიო	(11,415)	(8,298)	(5,955)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	<u><u>764,996</u></u>	<u><u>783,573</u></u>	<u><u>731,544</u></u>

2020 წელს წმინდა ერთჯერადი ზარალი ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან აისახა სამთვიან სამელავათო პერიოდთან დაკავშირებით, რაც გულისხმობდა სავალუტო საბანკო მომსახურების კლიენტებისთვის სესხის ძირითადი თანხის და პროცენტის გადაუხდელობას სამი თვით. აღნიშნული წარმოადგენდა დაუყოვნებელ რეაგირებას COVID-19-ის პანდემიის დაწყებაზე, რათა ნაკლებად გამხდარიყო საჭირო მომხმარებლების პირადად გამოცხადება ბანკის ფილიალებში და შემცირებულიყო ვირუსის გავრცელების საფრთხე. ამ მოდიფიკაციებით გამოწვეული წმინდა ზარალი აისახა მოგება-ზარალის ანგარიშგების არარეგულარულ მუხლში.

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	213,219	216,112	183,100
გარანტიები და აკრედიტივები	28,373	25,793	18,000
საკასო ოპერაციები	14,771	19,074	15,500
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	8,438	10,874	1,000
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	48	38	-
სხვა	4,791	6,360	4,600
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	<u>269,640</u>	<u>278,251</u>	<u>223,320</u>
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(119,216)	(109,925)	(84,220)
გარანტიები და აკრედიტივები	(505)	(1,670)	(1,600)
საკასო ოპერაციები	(8,158)	(8,531)	(5,100)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(1,534)	(1,281)	(3,000)
სადაზღვევო საბროკერო მომსახურების ღირებულება	(963)	(1,007)	(2,000)
საკონსულტაციო	-	-	-
სხვა	(3,025)	(3,555)	(2,200)
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	<u>(133,401)</u>	<u>(125,969)</u>	<u>(93,796)</u>
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიოდან	<u><u>136,239</u></u>	<u><u>152,282</u></u>	<u><u>129,524</u></u>

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი (გაგრძელება)

მომხმარებლებისგან მიღებული შემოსავალი

2020 წელს ჯგუფმა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარა 241,592 ლარის შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან, საკომისიო და სხვა წმინდა შემოსავლის ჩათვლით (2019 წ.: 288,594 ლარი, 2018 წ.: 238,048 ლარი).

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 36,622 ლარის შემოსავალთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2019 წ.: 29,489 ლარი, 2018 წ.: 23,837 ლარი). დებიტორული ანგარიშების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება შემოსავლად სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებასთან ერთად.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2020 წელს ჯგუფმა აღიარა 11,802 ლარის შემოსავალი (2019 წ.: 7,222 ლარი, 2018 წ.: 6,873, ლარი), რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ საკონტრაქტო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში.

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელიწადში	2 წელიწადში	3 წელიწადში	3-დან 5 წელიწადში	5-დან 10 წელიწადში	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12,874	1,544	1,303	2,198	18,703	36,622
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	27,071	13,913	8,299	5,025	2,690	56,998
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	21,677	9,427	5,533	2,169	152	38,958

ჯგუფი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ გამარტივებულ მიდგომებს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

	2020	2019	2018
ხელფასები და პრემიები	(209,286)	(216,112)	(197,69)
სოციალური გადასახადის ხარჯი	(4,410)	(4,919)	(4,52)
საპენსიო დანახარჯები	(2,961)	(2,626)	
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(216,657)	(223,657)	(202,225)

2020 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 54,355 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2019 წ.: 57,287 ლარი, 2018 წ.: 48,338 ლარი), რომელიც უკავშირდება წილობრივი ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (25-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრითა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	2020	2019	2018
ბანკი	5,783	5,806	5,651
სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“	536	621	699
სხვა	88	84	132
დასაქმებულ თანამშრომელთა საშუალო მთლიანი რაოდენობა	6,407	6,511	6,482

თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა წლის მანძილზე:

	2020	2019	2018
მუდმივი დასაქმება:			
უმადღესი რგოლის ხელმძღვანელობა	13	13	7
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	49	52	58
სხვა თანამშრომლები	6,321	6,420	6,406
	6,383	6,485	6,471
დროებითი დასაქმება:			
უმადღესი რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
სხვა თანამშრომლები	24	26	11
	24	26	11
სულ	6,407	6,511	6,482

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2020	2019	2018
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	(21,226)	(13,227)	(12,8)
მარკეტინგი და რეკლამა	(18,083)	(18,292)	(17,1)
საოპერაციო გადასახადები	(13,225)	(10,502)	(7,17)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(10,134)	(13,040)	(11,5)
საოფისე მარაგები	(5,891)	(5,662)	(5,72)
კომუნიკაციები	(5,443)	(5,364)	(5,03)
იჯარა და ქირა	(4,810)	(7,127)	(26,64)
დაზღვევა	(3,231)	(2,845)	(2,36)
მგზავრობის ხარჯი	(3,147)	(3,996)	(1,77)
დაცვა-უსაფრთხოება	(2,742)	(1,650)	(2,8)
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამხადება	(1,694)	(3,195)	(5,92)
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	(1,300)	(9,546)	(5,83)
სხვა	(4,033)	(3,213)	(3,27)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(94,959)	(97,659)	(108,147)

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო შესულია იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019	2018
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარჯი	578	521	71
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	491	573	1
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	-	-	71
სულ გასამრჯელო	1,069	1,094	1,762

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ და მისი მეკავშირე კომპანიებისთვის გადახდილ გასამრჯელოებს. 2020 წელს მშობელი კომპანიისა და ჯგუფის შვილობილი კომპანიების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებულები, შეადგენდა 135 ლარს (2019 წ.: 193 ლარი, 2018 წ.: 24 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 67 ლარი (2019 წ.: 56 ლარი, 2018 წ.: 49 ლარი).

(ათას ლარში)

23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი		შემენისას ან შეემენისას	
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური	გაუფასურებულ	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62	-	-	-	-	62
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(56)	-	-	-	-	(56)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საგალო ინსტრუმენტები	104	-	-	-	-	104
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(63,577)	(49,502)	(62,612)	(62,439)	(1,211)	(239,341)
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	310	(1,018)	(967)	(6,350)	-	(8,025)
სხვა ფინანსური აქტივები	(13,948)	-	-	-	-	(13,948)
ფინანსური გარანტიები	(4,091)	(33)	(3,091)	-	-	(7,215)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივები	(1,317)	-	(380)	-	-	(1,697)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	158	(69)	-	-	-	89
2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(82,355)	(50,622)	(67,050)	(68,789)	(1,211)	(270,027)

	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი		შემენისას ან შეემენისას	
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური	გაუფასურებულ	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(7)	-	-	-	-	(7)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	424	-	-	-	-	424
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საგალო ინსტრუმენტები	129	-	-	-	-	129
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(4,787)	5,159	72,903	(159,862)	(1,147)	(87,734)
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(249)	(32)	228	(832)	-	(88)
ფინანსური გარანტიები	(378)	(15)	141	138	-	(112)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივები	(207)	117	(13)	-	-	(103)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	55	13	(50)	-	-	18
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(5,020)	5,242	73,209	(160,556)	(1,147)	(88,272)

	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი		შემენისას ან შეემენისას	
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური	გაუფასურებულ	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(62)	-	-	-	-	(62)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(141)	-	-	-	-	(141)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საგალო ინსტრუმენტები	(1,065)	-	-	-	-	(1,065)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	17,079	4,089	5,165	(170,153)	3,628	(140,191)
ფინანსურ იუარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(71)	792	(254)	(631)	-	(114)
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	(6)	-	-	-	-	(6)
ფინანსური გარანტიები	(1,854)	16	291	84	-	(1,463)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივები	186	15	-	621	-	822
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(252)	(78)	-	-	-	(330)
2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	13,814	4,834	5,202	(170,079)	3,628	(142,601)

(ათას ლარში)

24. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2020	2019	2018
ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციით გამოწვეული ზარალი*	(39,730)	-	-
კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	(1,454)	-	(11,4)
შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელო	-	(3,985)	(4,4)
ზარალი შვილობილი კომპანიის გაყიდვიდან	-	(224)	(1,4)
გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები***	-	-	(34,9)
მშობელი კომპანიის სესხის წინსწრებით დაფარვით გამოწვეული ზარალი	-	-	(10,4)
სხვა	(232)	(382)	(13,3)
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(41,416)	(4,591)	(76,066)

* ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის ზარალი: COVID-19-ის პანდემიის პასუხად ჯგუფმა განახორციელა ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა სამთვიან საშლავათო პერიოდს თავისი მსესხებლებისთვის, კერძოდ, საშლავათო პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი გადავადდა ან დარიცხვის წრფივი მეთოდით განაწილდა დაფარვის თავდაპირველ გრაფიკზე სესხის ვადის ამოწურვის თარიღამდე (ანუ არ რთული პროცენტი არ დაწესდა) ან, ზოგ შემთხვევაში, სესხის ვადის ამოწურვის თარიღის შემდეგაც (ანუ სესხის დაფარვის ვადა სამი თვით გაგრძელდა). გადახდისგან დროებითი გათავისუფლების მიზანი იყო მოხმარებელთა ფილიალებში მიმოსვლის შეზღუდვა და ქვეყანაში ვირუსის გავრცელებისთვის ხელის შეშლა. COVID-19-ის პანდემიაზე აღნიშნული სწრაფმა სოციალურმა რეაგირებამ შედეგად გამოიღო 39,730 ლარის მოდიფიკაციის დანაკარგები. იმის გათვალისწინებით, რომ ინიციატივას საფუძვლად ედო მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა და მსგავსი იყო კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯებისა, თავისი მაღალი ხარისხის ანომალიურობითა და არასტანდარტული ხასიათით, ეს მოდიფიკაციის დანაკარგები წარმოდგენილი იქნა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არარეგულარული ხარჯის მუხლში.

** 2020 წელს კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი: COVID-19-თან ბრძოლაში დასახმარებლად ჯგუფმა შეისყიდა და საქართველოს მთავრობას ერთჯერადი შეწირულობის სახით გადასცა ლაბორატორიული ტესტები, რესპირატორული აღჭურვილობა და სხვა. 2018 წელს კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობა მოიცავს საქართველოში სოფლად ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ფართოდიამეტრის კაბლების ინფრასტრუქტურის მხარდასაჭერ ერთჯერად პროექტს.

** გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები მოიცავს: თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურების ხარჯებს 31,913 ლარის ოდენობით, მათ შორის საინვესტიციო საქმიანობის თანამშრომლების წილობრივი ანაზღაურების დაჩქარებას, მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულ 1,663 ლარის გამოყოფის დანახარჯებს და გამოყოფასთან დაკავშირებულ სხვა ხარჯებს 1,408 ლარის ოდენობით.

25. წილობრივი გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECF-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2020 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 21,262 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადასაწილებისთვის (2019 წ.: 51,302 ლარი, 2018 წ.: 65,420 ლარი).

(ათას ლარში)

25. წილობრივი გადახდები (გაგრძელება)**აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)**

გამოყოფის შემდეგ საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა დირექტორთა საბჭოს წევრების პირობით წილობრივ ანაზღაურებაში ცვლილების შეტანა გამოყოფამდე ბიჯეოს და ლისტინგის შემდეგ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციების შედარებითი ფასების საფუძველზე.

2020 წლის იანვარში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 271,460 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 49 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 315,869 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 49 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2020 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 56.98 ლარი.

2019 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 344,000 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 33 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 185,670 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 33 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2019 წლის 10 და 20 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 10 და 20 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 56.51 ლარი და 59.04 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

2018 წლის თებერვალში ბიჯეოს ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 232,548 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 16 აღმასრულებელი პირისთვის - ბიჯეოს 79,050 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 16 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2018 წლის 14 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 14 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 114.56 ლარი ერთ აქციაზე.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა და ერთმა აღმასრულებელმა პირმა ხელი მოაწერეს წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ახალ ფიქსირებულ პირობით სამწლიან ხელშეკრულებებს სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 120,000 და 30,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 39.91 ლარს და 54.61 ლარს.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს არსებული წევრების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ხელშეკრულებები შეიცვალა და ცვლილების შედეგმა შეადგინა „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 33,333 ჩვეულებრივი აქცია. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 23 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 23 დეკემბერს იყო 53.48 ლარი.

(ათას ლარში)

25. წილობრივი გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2019 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამ და ხუთწლიან ხელშეკრულებებს ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 915,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ და ხუთ თანაბარ ნაწილად სამი და ხუთი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 52.04 ლარს, 60.57 ლარს და 60.14 ლარს.

2018 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე ჯამში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 82,000 ჩვეულებრივი აქციით და საქართველოს ბანკის ჯგუფის 115,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2019 წლის იანვრიდან. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 115.03 ლარს, 122.23 ლარს და 60.47 ლარს.

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2020 წლის იანვარში, 2019 წლის მარტში და 2018 წლის თებერვალში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 231,914, 256,436 და 158,960 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2020 წლის 31 იანვარს, 2019 წლის 10 მარტს და 2018 წლის 14 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 31 იანვარს, 2019 წლის 10 მარტს და 2018 წლის 14 თებერვალს იყო 56.98 ლარი, 56.51 ლარი და 114.56 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 55.89 ლარი ერთ აქციაზე 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 56.92 ლარი ერთ აქციაზე; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 106.38 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი წილობრივი გადახდის ხარჯი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 54,361 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 61,272 ლარი; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 82,760 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია წილობრივი გადახდების შესახებ:

	2020	2019	2018
სულ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტის მთლიანი რაოდენობა	1,002,576	1,701,106	667,£
- მათ შორის, დირექტორთა საბჭოსთვის	424,793	1,259,000	429,54
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის ერთ აქციაზე (ლარში, მთლიანი ოდენობით)	55.89	56.92	10£
ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	56,031	96,832	71,012
სულ წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი (ლარი)	(54,361)	(61,272)	(82,760)

* 2019 წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი მოიცავს 3,985 ლარის არარეგულარულ ხარჯს. 2018 წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი მოიცავს 34,422 ლარის არარეგულარულ ხარჯს.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა****შესავალი**

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

2019 წელს ბანკმა დაიწყო რისკის მართვის ახალი სქემის და რისკის დასაშვები დონის სქემის პოლიტიკების დანერგვა, რომლებიც ეყრდნობა საწარმოს რისკის მართვის სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სებ-ის მიერ შემოღებულ კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. ახალი სქემა და პოლიტიკა სრულად განხორციელდა 2020 წლის ბოლოსთვის. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და განყოფილების ფუნქცია-მოვალეობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტები:აუდიტისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობაში, მათ შორის ბანკსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალის ჯგუფის“ (საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ყოფილი საინვესტიციო მიმართულება) ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული ოპერაციების მიმოხილვასა და დამტკიცებაში.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****შესავალი (გაგრძელება)***რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)***რისკის მართვის სხვა ორგანოები:****დირექტორთა საბჭო**

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****შესავალი (გაგრძელება)***რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა (გაგრძელება)*

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვის აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაქტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი**

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორაციული სესხების პორტფელისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით (გაგრძელება)

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

შიდა რეიტინგის აღწერა* მაღალი შეფასება	შიდა სარეიტინგო ქულები	გარე სარეიტინგო ქულები		
		საკრედიტო ბიურო	Standard & Poor's	
	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
	Baa3	4-		BBB-
სტანდარტული შეფასება				
	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება				
	B3	6-	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საღაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გამოკლებით
 მაღალი შეფასება
 სტანდარტული შეფასება
 დაბალი შეფასება
 შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	სულ
1,077,415	1,077,41
95,148	95,14
87,355	87,35
270	27
1,260,188	1,260,188

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ
 მაღალი შეფასება
 სტანდარტული შეფასება
 დაბალი შეფასება
 შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	სულ
-	-
1,986,932	1,986,93
-	-
21,049	21,04
2,007,981	2,007,981

სამართლიანი დირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები
 მაღალი შეფასება
 სტანდარტული შეფასება
 დაბალი შეფასება
 შეფასების გარეშე
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	სულ
1,010,177	1,010,1
1,384,245	1,384,24
11,003	11,0
107,929	107,92
2,513,354	2,513,354

კომერციული სესხები ამორტიზებული დირებულებით

	შემნისას ან შემნისას გაუფასურებული			სულ
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	
მაღალი შეფასება	1,801,002	41,693	-	1,842,69
სტანდარტული შეფასება	1,142,255	110,608	-	1,252,86
დაბალი შეფასება	361,573	194,295	-	555,868
შეფასების გარეშე	992,053	35,522	-	1,027,57
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	236,992	236,99
	-	-	4,829	4,82
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	4,920,822

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული დირებულებით

	შემნისას ან შემნისას გაუფასურებული			სულ
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	
მაღალი შეფასება	2,521,205	108,883	-	2,630,088
სტანდარტული შეფასება	534,592	102,058	-	636,650
დაბალი შეფასება	111,250	101,843	-	213,093
შეფასების გარეშე	120,797	1,431	-	122,228
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	110,378	110,378
	-	-	58,098	58,098
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	3,770,535

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი		სულ
მაღალი შეფასება	1,278,947	151,938	-	409	1,431,294
სტანდარტული შეფასება	834,885	135,345	-	309	970,539
დაბალი შეფასება	96,053	86,728	-	1,987	184,768
შეფასების გარეშე	439,222	65,394	-	11	504,627
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	144,323	706	145,029
	-	-	33,148	49	33,197
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი		სულ
მაღალი შეფასება	1,041,103	31,976	-	412	1,073,491
სტანდარტული შეფასება	514,395	51,890	-	965	567,250
დაბალი შეფასება	150,067	109,522	-	2,388	261,977
შეფასების გარეშე	198,617	978	-	-	199,595
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	66,765	1,619	68,384
	-	-	34,185	3,131	37,316
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

სალომხარდო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით				შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი		სულ
მაღალი შეფასება	31,765	262	-	-	32,027
სტანდარტული შეფასება	42,352	703	-	-	43,055
დაბალი შეფასება	21,929	2,914	-	-	24,843
შეფასების გარეშე	1,730	-	-	-	1,730
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	406	-	406
	-	-	1,323	-	1,323
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები				შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	
	1-ლი კვარტალი	მე-2 კვარტალი	მე-3 კვარტალი		სულ
მაღალი შეფასება	12,756	7,605	-	-	20,361
სტანდარტული შეფასება	8,673	17,403	-	-	26,076
დაბალი შეფასება	201	12,767	-	-	12,968
შეფასების გარეშე	45,716	15,501	-	-	61,217
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა	-	-	3,595	-	3,595
	-	-	15,155	-	15,155
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

დებიტორული და ვალიანება	1-ლი კვარტალი	სულ
შეფასების გარეშე	3,447	3,447
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,447	3,447

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი კვარტალი	სულ
შეფასების გარეშე	41,149	41,149
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	41,149	41,149

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაცემული გარანტიები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	160,612	7,628	-	168,240
სტანდარტული შეფასება	40,554	7,414	-	47,968
დაბალი შეფასება	39,485	5,250	-	44,735
შეფასების გარეშე დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	1,198,042	6	-	1,198,048
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,438,693	20,298	31,037	1,490,028

აკრედიტივები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	49,162	-	-	49,162
სტანდარტული შეფასება	10,970	-	-	10,970
დაბალი შეფასება	261	-	-	261
შეფასების გარეშე დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	58,698	-	-	58,698
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	119,091	-	5,940	125,031

გაცემული სესხების აუთვისებული ნაწილი	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	450,119	2,683	-	452,802
სტანდარტული შეფასება	62,708	878	-	63,586
დაბალი შეფასება	15,682	14,740	-	30,422
შეფასების გარეშე დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	136,726	799	-	137,525
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	665,235	19,100	1,198	685,533

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გამოკლებით	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	936,166	936,166
სტანდარტული შეფასება	371,561	371,561
დაბალი შეფასება	174,680	174,680
შეფასების გარეშე	2,802	2,802
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,485,209	1,485,209

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	30,957	30,957
სტანდარტული შეფასება	1,570,270	1,570,270
დაბალი შეფასება	-	-
შეფასების გარეშე	12,794	12,794
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,614,021	1,614,021

სამართლიანი დირეზული შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	1-ლი ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	884,565	884,565
სტანდარტული შეფასება	771,422	771,422
დაბალი შეფასება	11,040	11,040
შეფასების გარეშე	95,457	95,457
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,762,484	1,762,484

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	1,639,445	31,717	-	1,671,162
სტანდარტული შეფასება	588,780	175,331	-	764,111
დაბალი შეფასება	334,032	116,850	-	450,882
შეფასების გარეშე	848,287	25,596	-	873,883
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	134,963	134,963
სხვა	-	-	26,781	26,781
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	3,929,443

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	2,130,690	52,274	-	2,182,964
სტანდარტული შეფასება	481,063	33,680	-	514,743
დაბალი შეფასება	101,978	73,922	-	175,900
შეფასების გარეშე	51,228	162	-	51,390
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	21,005	21,005
სხვა	-	-	88,408	88,408
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	3,066,683

მიკრო, მიკრო და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	1,361,741	13,919	-	1,375,660
სტანდარტული შეფასება	645,784	31,867	-	677,651
დაბალი შეფასება	91,539	45,411	-	136,950
შეფასების გარეშე	327,802	21,933	-	349,735
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	72,911	72,911
სხვა	-	-	45,564	45,564
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	2,666,220

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	963,492	11,884	-	975,376
სტანდარტული შეფასება	569,722	15,113	-	584,835
დაბალი შეფასება	155,999	82,621	-	238,620
შეფასების გარეშე	167,582	540	-	168,122
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	25,524	25,524
სხვა	-	-	82,890	82,890
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	2,085,108

სალომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	-	-	-	-
სტანდარტული შეფასება	-	-	-	-
დაბალი შეფასება	-	-	-	-
შეფასების გარეშე	80,795	1,114	-	81,909
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	101	101
სხვა	-	-	3,530	3,530
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	85,540

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	შემენისას ან შექმენისას გაუფასურ- ებულო			
	1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	სულ
მაღალი შეფასება	14,679	133	-	14,812
სტანდარტული შეფასება	6,450	692	-	7,142
დაბალი შეფასება	7,664	233	-	7,897
შეფასების გარეშე	101,439	11,440	-	112,879
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	6,457	6,457
სხვა	-	-	10,004	10,004
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	159,191

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დებიტორული დავალიანება
შეჯასების გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
2,585	2,585
2,585	2,585

სხვა ფინანსური აქტივები
შეჯასების გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
45,880	45,880
45,880	45,880

გაცემული გარანტიები
მაღალი შევასება
სტანდარტული შევასება
დაბალი შევასება
შეჯასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
178,025	-	-	178,025
36,410	6,220	-	42,630
50,215	9,580	-	59,795
1,065,866	499	-	1,066,365
-	-	1,026	1,026
1,330,516	16,299	1,026	1,347,841

აკრედიტივები
მაღალი შევასება
სტანდარტული შევასება
დაბალი შევასება
შეჯასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
24,503	-	-	24,503
21,388	-	-	21,388
1,147	-	-	1,147
7,165	-	-	7,165
-	-	612	612
54,203	-	612	54,815

გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი
მაღალი შევასება
სტანდარტული შევასება
დაბალი შევასება
შეჯასების გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
180,375	201	-	180,576
24,818	372	-	25,190
6,496	3,438	-	9,934
63,960	613	-	64,573
-	-	1,342	1,342
275,649	4,624	1,342	281,615

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გამოკლებით
მაღალი შევასება
სტანდარტული შევასება
დაბალი შევასება
შეჯასების გარეშე
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
318,862	318,862
317,863	317,863
65,216	65,216
5,503	5,503
707,444	707,444

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ
მაღალი შევასება
სტანდარტული შევასება
დაბალი შევასება
შეჯასების გარეშე
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი ეტაპი	სულ
29,744	29,744
1,256,325	1,256,325
-	-
19,861	19,861
1,305,930	1,305,930

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - საგალო ინსტრუმენტები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	სულ
830,008	830,008
1,028,605	1,028,605
6,246	6,246
71,531	71,531
1,936,390	1,936,390

კომერციული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
1,327,033	59,862	-	-	1,386,895
362,875	160,192	-	-	523,067
102,328	73,296	-	6,050	181,674
425,297	34,479	-	-	459,776
-	-	187,641	-	187,641
-	-	54,778	987	55,765
2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818

იპოთეკური სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
1,691,375	18,777	-	311	1,710,463
290,796	7,038	-	-	297,834
319,076	60,994	-	533	380,603
49,960	-	-	-	49,960
-	-	23,239	3,455	26,694
-	-	65,010	18,889	83,899
2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453

მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
1,024,192	7,449	-	-	1,031,641
347,357	10,016	-	-	357,373
240,321	45,920	-	5	286,246
302,094	21,926	-	5	324,025
-	-	80,244	1,979	82,223
-	-	47,461	246	47,707
1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215

სამომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
749,583	2,731	-	109	752,423
299,181	4,100	-	-	303,281
483,340	93,786	-	194	577,320
117,976	529	76	-	118,581
-	-	38,831	214	39,045
-	-	82,284	3,954	86,238
1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888

სალომხმარებლო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
შეფასების გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო სხვა

ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი კვარტი	მე-2 კვარტი	მე-3 კვარტი	შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
75,483	541	-	-	76,024
-	-	369	-	369
-	-	4,378	-	4,378
75,483	541	4,747	-	80,771

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	შემდგომისა და შემდგომის გაუფასურებელი			
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	19,375	1,375	-	20,750
სტანდარტული შეფასება	7,659	213	-	7,872
დაბალი შეფასება	1,914	794	-	2,708
შეფასების გარეშე	72,002	3,424	683	76,109
დეფოლტის სიტუაციაში უმოკმედო სხვა	-	-	2,410	2,410
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	110,087

დებიტორული დაგაღიანება	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	19,702	19,702
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,702	19,702

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი ეტაპი	სულ
შეფასების გარეშე	29,427	29,427
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	29,427	29,427

გაცემული გარანტიები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	165,401	5,697	-	171,098
სტანდარტული შეფასება	37,795	5,708	-	43,503
დაბალი შეფასება	17,791	466	-	18,257
შეფასების გარეშე	760,203	8	-	760,211
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	22,498	22,498
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	981,190	11,879	22,498	1,015,567

აკრედიტივები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	31,381	2,553	-	33,934
სტანდარტული შეფასება	4,844	-	-	4,844
დაბალი შეფასება	-	2,355	-	2,355
შეფასების გარეშე	876	-	-	876
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	-	-
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	37,101	4,908	-	42,009

გაცემული სესხების აუთფისიზებული ნაწილი	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მაღალი შეფასება	185,926	165	-	186,091
სტანდარტული შეფასება	22,951	150	-	23,101
დაბალი შეფასება	19,349	3,495	-	22,844
შეფასების გარეშე	44,350	466	61	44,877
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	1,340	1,340
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	272,576	4,276	1,401	278,253

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნის 76.2%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლისთვის (2019 წლის 31 დეკემბერი: 72.9%). რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორაციული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

სულ მთლიანი საბალანსო	არაუზრუნველყოფილი	სესხის მთლიანობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებასთან %								
		50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი	
კომერციული სესხები	4,929,198	615,858	635,951	1,147,875	114,903	146,474	1,139,855	147,898	318,589	661,79
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.51%	2.52%	0.45%	1.14%	5.01%	8.62%	8.70%	6.17%	2.84%	0.87%
იპოთეკური სესხები	3,796,384	90,628	972,294	1,896,005	438,750	200,236	129,234	9,315	2,236	57,68
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.28%	3.19%	0.03%	0.77%	2.59%	3.55%	7.87%	4.64%	3.31%	2.86%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,269,454	353,142	919,623	938,206	264,999	217,848	494,492	38,622	7,581	34,94
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.13%	10.74%	0.10%	1.12%	2.08%	5.71%	7.79%	13.78%	13.82%	13.82%
სამომხმარებლო სესხები	2,208,013	1,118,714	460,494	436,194	90,076	48,783	49,946	1,055	640	2,
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	5.15%	9.38%	0.13%	1.01%	2.36%	0.71%	2.66%	4.83%	1.72%	1.94%
სალომბარდო სესხები	103,384	-	3,340	23,313	72,392	1,748	2,576	2	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.22%	N/A	0.06%	0.06%	0.20%	2.06%	0.78%	0.00%	N/A	76.92%
კლიენტებზე გაემუღი სესხები	14,306,433	2,178,342	2,991,702	4,441,593	981,120	615,069	1,816,103	196,892	329,046	756,546
ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი										

სულ მთლიანი საბალანსო	არაუზრუნველყოფილი	სესხის მთლიანობის თანაფარდობა უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებასთან %								
		50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი	
კომერციული სესხები	3,929,443	541,826	588,389	866,246	165,358	185,995	676,067	184,026	231,606	889,93
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.31%	2.01%	0.45%	0.04%	0.56%	2.24%	9.89%	0.47%	0.46%	1.01%
იპოთეკური სესხები	3,066,683	49,727	766,251	1,599,275	479,140	86,572	66,568	9,160	821	9,1
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.29%	2.89%	0.05%	0.04%	0.19%	1.68%	4.97%	6.97%	1.83%	1.91%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,660,220	327,718	750,020	797,114	181,543	156,002	378,363	36,562	12,762	20,13
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.67%	7.43%	0.20%	0.26%	0.62%	0.77%	2.78%	4.10%	7.35%	6.64%
სამომხმარებლო სესხები	2,085,108	1,159,510	387,116	322,747	93,823	46,122	73,522	547	359	1,3
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.49%	6.11%	0.02%	0.15%	0.37%	0.63%	0.82%	14.44%	0.56%	1.52%
სალომბარდო სესხები	85,540	-	2,810	20,994	52,695	2,701	6,284	1	10	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.30%	N/A	0.00%	0.03%	0.28%	0.78%	0.51%	0.00%	80.00%	80.00%
კლიენტებზე გაემუღი სესხები	11,826,994	1,878,781	2,494,586	3,606,376	972,559	477,392	1,200,784	230,296	245,558	720,662
ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი										

რეტროსპექტიურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2020 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად
კომერციული სესხები	117,119	
იპოთეკური სესხები	364,619	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	347,449	(3)
სამომხმარებლო სესხები	347,562	(4)
სალომბარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაემუღი სესხები	1,176,749	(7,923)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	52,188	(
სულ კლიენტებზე გაემუღი სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,228,937	(9,095)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად
2019 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები		
კომერციული სესხები	35,186	
იპოთეკური სესხები	51,776	(
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	77,075	(4
სამომხმარებლო სესხები	33,470	(3
სალომბარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	197,507	(9,360)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	197,507	(9,360)
2018 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები		
კომერციული სესხები	9,529	
იპოთეკური სესხები	5,883	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	21,852	(
სამომხმარებლო სესხები	19,144	(2
სალომბარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	56,408	(3,907)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	56,408	(3,907)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში (ასეთი სესხები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოვლენილი არ არის):

	სულ საბალანსო ღირებულება	შესაზამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
კომერციული სესხები	14,952	
იპოთეკური სესხები	100,079	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	68,748	(
სამომხმარებლო სესხები	42,408	(
სალომბარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	226,187	(3,430)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	717	
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	226,904	(3,433)
თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
კომერციული სესხები	-	
იპოთეკური სესხები	8	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	27	
სამომხმარებლო სესხები	-	
სალომბარდო სესხები	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	35	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	35	-

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2020			
	საკრედიტო	იჯარა	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები:				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	775,779	967,820	239,589	1,983,1
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,987,539	-	20,042	2,007,58
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,408,604	922,077	182,791	2,513,47
კლიენტზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოპერაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	13,304,984	10,701	687,841	14,003,52
ფულადი აქტივები	972,500	243,632	44,407	1,260,53
	18,449,406	2,144,230	1,174,670	21,768,306
ვალდებულებები:				
კლიენტების დეპოზიტები და თანასუქები	11,262,272	859,206	1,931,001	14,052,47
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	803,366	2,251,718	69,855	3,124,93
გამოშვებული სავალდებულო ფასიანი ქაღალდები	82,893	1,450,598	34,067	1,567,55
საოჯარო ვალდებულებები	90,783	-	4,418	95,2
ფულადი სხვა ვალდებულებები	176,872	238,725	24,232	439,82
	12,416,186	4,800,247	2,063,573	19,280,006
ღია სახალაანო პოზიცია, წმინდა	6,033,220	(2,656,017)	(888,903)	2,488,300

	2019				2018			
	საკრედიტო	იჯარა	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ	საკრედიტო	იჯარა	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,020,942	841,866	296,397	2,159,205	789,187	315,081	116,256	1,220,51
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,570,497	30,433	12,744	1,613,674	1,258,544	26,982	19,665	1,305,1
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	792,613	827,974	140,436	1,761,023	1,020,244	779,097	133,212	1,932,55
კლიენტზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოპერაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,183,417	2,461	580,876	11,766,754	8,794,495	2,168	432,657	9,229,32
ფულადი აქტივები	934,451	35,144	52,072	1,021,667	746,276	43,937	45,786	835,99
	15,501,929	1,737,878	1,083,425	18,323,223	12,608,746	1,167,265	747,576	14,523,587
ვალდებულებები:								
კლიენტების დეპოზიტები და თანასუქები	7,478,013	808,626	1,850,056	10,136,695	6,071,067	1,466,852	1,466,632	8,196,5
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,850,651	1,759,038	75,232	3,684,921	1,300,444	1,360,473	88,431	2,749,34
გამოშვებული სავალდებულო ფასიანი ქაღალდები	72,540	1,998,803	69,438	2,140,781	36,940	1,635,929	38,163	1,711,1
საოჯარო ვალდებულებები	89,382	-	5,136	94,518	-	-	-	-
ფულადი სხვა ვალდებულებები	173,315	9,689	5,907	188,911	120,474	9,715	5,439	135,61
	9,663,901	4,576,156	2,005,769	16,245,826	7,528,925	3,664,969	1,599,665	12,792,559
ღია სახალაანო პოზიცია, წმინდა	5,838,019	(2,838,278)	(922,344)	2,077,397	5,079,821	(2,497,704)	(851,089)	1,731,028

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 138.6%-ს გაუტოლდა (2019 წ.: 136.7%, 2018 წ.: 120.1%).

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 137.5% (2019 წ.: 132.5%, 2018 წ.: 133.6%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და უარყოფით გეპებზე მაქსიმალურ ლიმიტს აწესებს, განსხვავებით ბანკის ინდივიდუალური მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალისა, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად. კოფიციენტების შეფასება, მონიტორინგი და დადგენილ ლიმიტებთან შედარება ყოველთვიურად ხდება. გადახვევების აღმოჩენის შემთხვევაში, ცვლილებების სტრატეგიებს/ნაბიჯებს განიხილავს და ამტკიცებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე	3-დან 12	1-დან 5	5 წელზე	
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ნაკლები	თვემდე	წლამდე	მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	6,002,499	6,594,584	1,655,563	353,414	14,606,060
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	978,391	678,058	1,463,692	558,867	3,679,008
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,025	123,355	1,409,255	345,886	1,951,52
საიჯარო ვალდებულებები	6,277	18,823	68,760	21,751	115,6
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	92,554	130,785	24,181	-	247,52
სხვა ვალდებულებები	69,184	2,525	6,656	102	78,467
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,221,930	7,548,130	4,628,107	1,280,020	20,678,187

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე	3-დან 12	1-დან 5	5 წელზე	
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ნაკლები	თვემდე	წლამდე	მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,927,501	5,347,629	996,836	106,542	10,378,50
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,001,097	516,867	1,153,537	787,759	4,459,260
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,144	761,606	1,453,124	334,625	2,622,499
საიჯარო ვალდებულებები	5,937	16,812	65,650	27,503	115,9
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	4,826	5,823	187	-	10,83
სხვა ვალდებულებები	84,429	2,496	2,845	323	90,09
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	6,096,934	6,651,233	3,672,179	1,256,752	17,677,098

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე	3-დან 12	1-დან 5	5 წელზე	
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ნაკლები	თვემდე	წლამდე	მეტი	სულ
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	3,126,421	4,388,790	765,904	79,108	8,360,223
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,383,079	244,340	1,153,815	302,379	3,083,61
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	54,953	354,362	1,652,340	-	2,061,65
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	10,574	995	-	-	11,5
სხვა ვალდებულებები	50,496	-	-	-	50,49
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	4,625,523	4,988,487	3,572,059	381,487	13,567,556

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელმწიფო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე	3-დან 12	1-დან 5	5 წელზე	
	ნაკლები	თვემდე	წლამდე	მეტი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	857,447	492,386	933,169	27,436	2,310,438
2019 წლის 31 დეკემბერი	504,195	250,739	790,631	145,972	1,691,537
2018 წლის 31 დეკემბერი	423,886	337,522	616,522	96,977	1,474,907

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში. პირველადი კაპიტალის უვადო თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტი“ კატეგორიაში, ვინაიდან ხელმძღვანელობა ამ ვადაზე უფრო ადრე მათ დაფარვას არ მოელის.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელზე. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2020 წლის, 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

	<i>საბაზრო ერთეულით ზრდა 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
გალუბა			
ლარი	15		1,427
ევრო	2		242
აშშ დოლარი	3		13
	<i>საბაზრო ერთეულით კლება 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
გალუბა			
ლარი	15		(1,427)
ევრო	2		(242)
აშშ დოლარი	3		(13)
	<i>საბაზრო ერთეულით ზრდა 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
გალუბა			
ლარი	64		4,207
ევრო	2		168
აშშ დოლარი	7		94
	<i>საბაზრო ერთეულით კლება 2019</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>
გალუბა			
ლარი	64		(4,207)
ევრო	2		(168)
აშშ დოლარი	7		(94)
	<i>საბაზრო ერთეულით ზრდა 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
გალუბა			
ლარი	6		251
ევრო	1		50
აშშ დოლარი	6		121
	<i>საბაზრო ერთეულით კლება 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>	<i>სხვა სრული შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
გალუბა			
ლარი	6		(251)
ევრო	1		(50)
აშშ დოლარი	6		(121)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებში გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის რეალურად მოსალოდნელი მერყეობის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებების გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	ცვლილება ვალუტის გაცვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ცვლილება ვალუტის გაცვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ცვლილება ვალუტის გაცვლით კურსში %	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
	2020		2019		2018	
ევრო	15.1%	2,527	7.9%	(308)	9.9%	(32)
აშშ დოლარი	13.0%	3,049	6.4%	(2,915)	7.1%	10,87

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურირაცია) და ითვალისწინებს წინასწარ გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2020 წლის 31 დეკემბრით, 2019 წლის 31 დეკემბრითა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2020	(40,7)
2019	(40,0)
2018	(73,8)

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საოპერაციო რისკი**

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და სახედამხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს უწყობს ბიზნესრისკების შემცირებას საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საოპერაციო გარემო***რეგიონის არასტაბილურობა*

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დამაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჩვენს ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავებს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დამაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედეგი იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

კაპიტალის რისკი

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრესის და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 30-ე შენიშვნა.

*(ათას ლარში)***26. რისკის მართვა (გაგრძელება)****COVID-19-ის პანდემიის გავლენის რისკი**

COVID-19 გლობალურ პანდემიად 2020 წლის დასაწყისში გამოცხადდა და მთელ მსოფლიოში გავრცელდა. პანდემიას მნიშვნელოვანი გაურკვევლობა ახლავს. უაღრესად რთულია პანდემიის მოქმედების, ეფექტური მკურნალობის არსებობის, ეკონომიკურ სექტორზე მისი გავლენის პროგნოზირება. შესაბამისად, მომსახურების სფეროს ეკონომიკური საქმიანობა უახლოეს მომავალში კვლავაც დაზარალდება. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ეფექტური ვაქცინის მოსალოდნელზე სწრაფი შექმნა და გავრცელება იმედს იძლევა, ტურიზმის და ინვესტიციების განახლებას უწყობს ხელს და აჩქარებს ეკონომიკის აღმავლობას.

2020 წლის მარტის ბოლოს სებ-მა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური შედეგების შემსუბუქებას. ზომები, რომლებიც დაუყოვნებლივ შედის ძალაში, ძირითადად კონცენტრირებულია კაპიტალის ადეკვატურობასთან და ლიკვიდურობასთან დაკავშირებულ ინიციატივებზე, რომლებიც ბანკებს საშუალებას მისცემს, გამოიყენონ არსებული საზედამხედველო კაპიტალის ბუფერები მომხმარებელთა მხარდასაჭერად ფინანსურად სტრესულ გარემოებებში და შეძლებისდაგვარად გააგრძელონ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობა და გაამყარონ ეკონომიკა უწყვეტი საკრედიტო ოპერაციებით.

ჯგუფმა დანერგა მთელი რიგი მდგრადობის პროტოკოლები და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა, რომელთა მიზანია არის COVID-19-ის გავრცელების შეჩერება საქართველოში და ბიზნესსა და საზოგადოებაზე პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესუსტება.

გარდა ამისა, როგორც ზემოთ აღინიშნა, საერთაშორისო ორგანიზაციებისგან დაფინანსების მობილიზაციით და ანტიკრიზისული სტიმულირების გეგმის მეშვეობით, მთავრობამ ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის გამოაცხადა მხარდაჭერის ზომები და პაკეტი, რომელთა მიზანია ეკონომიკაზე COVID-19-ის უარყოფითი გავლენის აღმოფხვრა იყო.

ჯგუფი ახდენს COVID-19-ის პანდემიის ფონზე ეკონომიკური ტენდენციების განვითარებისა და ბიზნესებზე, მომხმარებლებსა და თანამშრომლებზე მათი გავლენის მუდმივ მონიტორინგს. პანდემიით გამოწვეული გლობალური კრიზისი მასშტაბს ჯერ კიდევ მნიშვნელოვანი გაურკვევლობა ახლავს და ჯგუფი გააგრძელებს სათანადო ზომების მიღებას, რათა პროაქტიულად მართოს ცვალებადი გარემოებები.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. ჯგუფი აპირებს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირებას საკრედიტო რისკის მოდელსა და ბიზნესის მდგრადობის შეფასებებში. 2021 წელს ჯგუფი კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებს აღწერს და მართავს „კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის“ რეკომენდაციების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით, გარდა ნაღდი ფულისა და მოკლევადიანი ანაბრებისა, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას:

2020 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	234,835	234,835
მიწა	-	-	10,981	10,981
საცხოვრებელი შენობები	-	-	146,112	146,112
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	77,742	77,742
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,229	2,510,135	108	2,513,472
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	9,154	-	9,154
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	2,007,581	-	2,007,581
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები	-	-	13,707,669	13,707,669
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	247,520	-	247,520
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	14,039,791	-	14,039,791
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,660,021	464,918	3,124,939
გამომწვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,404,266	222,681	1,626,947
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	102,578	102,578
2019 წლის 31 დეკემბერს				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	228,666	228,666
მიწა	-	-	56,908	56,908
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,328	75,328
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	96,430	96,430
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,316	1,758,312	395	1,761,023
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	34,559	-	34,559
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,613,674	-	1,613,674
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები	-	-	11,917,877	11,917,877
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	10,836	-	10,836
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზევ განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	10,137,502	-	10,137,502
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,385,114	299,807	3,684,923
გამომწვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,782,278	416,787	2,199,062
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	95,389	95,389

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	155,183	155,183
მიწა	-	-	15,094	15,094
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,171	75,171
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	64,918	64,918
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,932,158	395	1,932,553
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	35,557	-	35,557
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზეგანმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,305,191	-	1,305,191
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	9,199,809	9,199,809
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	11,569	-	11,569
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება ზეგანმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	8,192,491	-	8,192,491
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,560,563	188,785	2,749,349
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,374,229	360,326	1,734,555

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ ბაზარზე არსებულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას საბაზრო ან არასაბაზრო მონაცემები. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტიციის ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტიციის ობიექტი.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების მოძრაობა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	2017 წლის 31 დეკემბერს		2018 წლის 31 დეკემბერს		2019 წლის 31 დეკემბერს		საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა		2020 წლის 31 დეკემბერს	
	წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	ფასიანი ქაღალდების შეძენა	წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	ფასიანი ქაღალდების შეძენა	წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	ფასიანი ქაღალდების შეძენა	წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	ფასიანი ქაღალდების შეძენა	წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	ფასიანი ქაღალდების შეძენა
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები										
წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		201		194		395		395		(287)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების მოძრაობა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე დონეს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა		გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა		გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა	
	საბალანსო ღირებულება	გავლენა	საბალანსო ღირებულება	გავლენა	საბალანსო ღირებულება	გავლენა
	2020		2019		2018	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები						
წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	108	+/- 16	395	+/- 59	395	+/- 59

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არადაკვირვებადი მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვები ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	შეფასების მეთოდი		მნიშვნელოვანი არამიზნობრივი შიშვალე მონაცემები		საშუალო შეწონილი		სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია		საშუალო შეწონილი	
	2020	2019	მინ.	მაქს.	მინ.	მაქს.	მინ.	მაქს.	მინ.	მაქს.
2020	234,835									
მიწის ნაკვეთი	10,981	საბაზრო მეთოდი	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.001	2.639	0.742	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	32	360,001	8,162
საცხოვრებელი ქონება	146,112	საბაზრო მეთოდი	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.062	3.252	0.983	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	15	782	186
არასაცხოვრებელი ქონება	77,742									
	69,568	საბაზრო მეთოდი	ფასი	34.582	2,190.655	885.635	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	70	40,000	3,306
	7,658	შემოსავლის მეთოდი	ოჯარის ფასი, ერთ კვადრატულ მეტრზე და ტვირთულობის მანქანები	0.004	0.051	0.018	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	103	2,021	685
	516	ხარჯების მეთოდი	ამორტიზებული ჩანაცვლების ხარჯი, ერთ კვადრატულ მეტრზე	0.638	1.379	1.051	კვადრატული მეტრი, მიწის ნაკვეთი	209	357	274
				0.763	0.901	0.840	კვადრატული მეტრი, შენობა-ნაგებობები	298	320	310

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არადაკვირვებადი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაზღაურების გარდა.

	2020 წლის 31 დეკემბრის		
	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	-	
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური ოჯარისთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	-	
დეპოზიტული და ვალაუნგა და სხვა სესხები	1,501	-	
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	3,410	
სასესხო ინსტრუმენტები	-	2,510,062	
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,1
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	7,6
სულ	16,012,608	2,513,472	9,154
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თანასუქები	14,052,479	-	
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	-	
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	-	
საოჯარო ვალდებულებები	95,201	-	
საფაქრო და სხვა კრედიტორული და ვალაუნგა (სხვა ვალდებულებებში)	48,014	-	
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,1
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	246,4
სულ	18,888,191	-	247,520

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა (გაგრძელება)

	2019 წლის 31 დეკემბერს			2018 წლის 31 დეკემბერს		
	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	-	-	1,305,191	-	-
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	-	-	9,229,320	-	-
დეპოზიტული და ვალდებულება და სხვა სესხები	2,585	-	-	19,702	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	2,788	-	-	466	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,758,235	-	-	1,932,087	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	2,566	-	-	12,1
უცხოურ ვალუტაში წარმოდებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	31,993	-	-	22,1
სულ	13,383,013	1,761,023	34,559	10,554,213	1,932,553	35,557
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	10,136,695	-	-	8,196,551	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	-	-	2,749,348	-	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	-	-	1,711,032	-	-
საოჯარო ვალდებულებები	94,518	-	-	-	-	-
საექსპრო და სხვა კრედიტორული და ვალდებულება	39,992	-	-	19,393	-	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	1,914	-	-	6,3
უცხოურ ვალუტაში წარმოდებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	8,922	-	-	5,2
სულ	16,096,907	-	10,836	12,676,324	-	11,569

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ან ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი ანაზრები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	საბალანსო ღირებულება 2020	სამართლიანი ღირებულება 2020	არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2020
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	2,007,581	-
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	13,707,669	(295,8)
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	14,039,791	12,1
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	3,124,939	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	1,626,947	(59,3)
საოჯარო ვალდებულებები	95,201	102,578	(7,3)
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებული ცვლილება			(349,935)
	საბალანსო ღირებულება 2019	სამართლიანი ღირებულება 2019	არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2019
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	1,613,674	-
კლიენტებზე გადებული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	11,917,877	151,123
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	10,136,695	10,137,502	(807)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	3,684,921	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	2,199,065	(58,284)
საოჯარო ვალდებულებები	94,518	95,389	(871)
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებული ცვლილება			91,161

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაბრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 26-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

		2020 წლის 31 დეკემბერს							
		მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		1,464,611	518,577	-	-	-	-	-	1,983,11
მოთხოვნები საკრედიტო და წესებულებების მიმართ		1,987,538	11,464	-	-	-	-	8,579	2,007,58
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		307,266	2,101,411	23,664	10,865	12,030	3,079	55,157	2,513,47
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		-	2,670,945	847,396	1,593,974	3,484,561	2,000,114	3,406,536	14,003,52
სულ		3,759,415	5,302,397	871,060	1,604,839	3,496,591	2,003,193	3,470,272	20,507,767
ფინანსური ვალდებულებები									
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები		2,206,718	3,761,277	1,164,090	5,348,350	967,733	344,506	259,805	14,052,47
ვალდებულებები საკრედიტო და წესებულებების წინაშე		196,049	778,656	178,604	480,230	638,374	501,080	351,946	3,124,93
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები		-	72,744	36,482	78,902	1,145,766	46,258	187,406	1,567,55
საიჯარო ვალდებულებები		-	6,190	6,195	11,738	34,413	22,771	13,894	95,2
სულ		2,402,767	4,618,867	1,385,371	5,919,220	2,786,286	914,615	813,051	18,840,177
წმინდა აკუმულირებული გაბი		1,356,648	683,530	(514,311)	(4,314,381)	710,305	1,088,578	2,657,221	1,667,590
		1,356,648	2,040,178	1,525,867	(2,788,514)	(2,078,209)	(989,631)	1,667,590	

		2019 წლის 31 დეკემბერს							
		მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		1,538,123	621,082	-	-	-	-	-	2,159,20
მოთხოვნები საკრედიტო და წესებულებების მიმართ		1,570,495	30,670	-	-	-	-	12,509	1,613,6
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		299,241	1,235,464	4,840	4,054	64,495	105,190	47,739	1,761,0
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		-	1,670,752	803,830	1,578,589	3,324,687	1,700,478	2,688,418	11,766,7
სულ		3,407,859	3,557,968	808,670	1,582,643	3,389,182	1,805,668	2,748,666	17,300,656
ფინანსური ვალდებულებები									
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები		2,130,711	1,765,582	864,681	4,406,612	836,542	85,343	47,224	10,136,6
ვალდებულებები საკრედიტო და წესებულებების წინაშე		263,975	1,731,425	122,857	355,504	472,232	388,883	350,045	3,684,92
გამომწვეული საფალო ფასიანი ქაღალდები		-	72,093	638,293	87,636	300,008	879,167	163,584	2,140,7
საიჯარო ვალდებულებები		-	5,879	5,687	10,471	33,555	21,438	17,488	94,5
სულ		2,394,686	3,574,979	1,631,518	4,860,223	1,642,337	1,374,831	578,341	16,056,915
წმინდა აკუმულირებული გაბი		1,013,173	(17,011)	(822,848)	(3,277,580)	1,746,845	430,837	2,170,325	1,243,741
		1,013,173	996,162	173,314	(3,104,266)	(1,357,421)	(926,584)	1,243,741	

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2018 წლის 31 დეკემბრის							სულ
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,053,012	167,512	-	-	-	-	-	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,239,365	45,185	976	7,874	-	-	11,791	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	751,172	941,275	42,499	37,052	108,072	35,115	17,368	1,932,555
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,407,587	641,375	1,394,176	2,491,787	1,335,320	1,959,075	9,229,320
სულ	3,043,549	2,561,559	684,850	1,439,102	2,599,859	1,370,435	1,988,234	13,687,588
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	1,588,304	1,525,213	732,943	3,603,586	654,967	52,704	38,834	8,196,557
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	118,693	1,268,990	81,927	178,106	526,983	413,146	161,503	2,749,348
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	54,524	162,581	173,755	566,570	753,602	-	1,711,032
სულ	1,706,997	2,848,727	977,451	3,955,447	1,748,520	1,219,452	200,337	12,656,931
წმინდა	1,336,552	(287,168)	(292,601)	(2,516,345)	851,339	150,983	1,787,897	1,030,657
აკუმულირებული გაცემა	1,336,552	1,049,384	756,783	(1,759,562)	(908,223)	(757,240)	1,030,657	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბანკზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაბრები და თამასუქები შეადგენდა 14,052,479 ლარს (2019 წ.: 10,136,695 ლარი, 2018 წ.: 8,196,551 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 73%-ს (2019 წ.: 62%, 2018 წ.: 64%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 3,124,939 ლარს (2019 წ.: 3,684,921 ლარი, 2018 წ.: 2,749,348 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 16%-ია (2019 წ.: 23%, 2018 წ.: 21%). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 1,567,558 ლარს (2019 წ.: 2,140,781 ლარი, 2018 წ.: 1,711,032 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 8%-ს (2019 წ.: 13%, 2018 წ.: 13%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა იმ მიმდინარე ანგარიშებისა, რომლებიც შესულია ერთ წლამდე ვადიან კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება უფრო ხანგრძლივი პერიოდით გაგრძელდეს:

	2020 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,983,188	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,999,002	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,443,206	70,266	2,513,472
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,112,315	8,891,211	14,003,526
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	1,501	-	1,501
გადახდილი ავანსები	42,510	1,128	43,638
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	5,995	-	5,995
აქტივების გამოყენების უფლება	-	82,804	82,804
საინვესტიციო ქონება	-	234,835	234,835
ძირითადი საშუალებები	-	346,867	346,867
გუდვილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	110,361	110,361
მოგების გადასახადის აქტივები	21,841	192	22,033
სხვა აქტივები	285,165	31,239	316,404
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	62,648	-	62,648
სულ აქტივები	11,957,371	9,810,935	21,768,306
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	12,480,435	1,572,044	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,633,539	1,491,400	3,124,939
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	188,128	1,379,430	1,567,558
საიჯარო ვალდებულებები	24,123	71,078	95,201
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	42,441	8,967	51,408
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	-	62,434	62,434
სხვა ვალდებულებები	299,964	26,023	325,987
სულ ვალდებულებები	14,668,630	4,611,376	19,280,006
წმინდა	(2,711,259)	5,199,559	2,488,300

	2019 წლის 31 დეკემბერს			2018 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,159,205	-	2,159,205	1,220,524	-	1,220,524
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,601,165	12,509	1,613,674	1,293,400	11,791	1,305,191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,543,599	217,424	1,761,023	1,771,998	160,555	1,932,553
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,053,171	7,713,583	11,766,754	3,443,138	5,786,182	9,229,320
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	2,585	19,702	-	19,702
გადახდილი ავანსები	37,141	13,976	51,117	32,971	17,097	50,068
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	5,983	-	5,983	8,787	-	8,787
აქტივების გამოყენების უფლება	-	95,990	95,990	-	-	-
საინვესტიციო ქონება	-	228,666	228,666	-	155,183	155,183
ძირითადი საშუალებები	-	339,726	339,726	-	312,017	312,017
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	95,471	95,471	-	76,569	76,569
მოგების გადასახადის აქტივები	75	207	282	19,234	123	19,357
სხვა აქტივები	120,061	12,949	133,010	103,646	14,809	118,455
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	36,284	-	36,284	42,408	-	42,408
სულ აქტივები	9,559,269	8,763,954	18,323,223	7,955,808	6,567,779	14,523,587
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	9,167,586	969,109	10,136,695	7,450,046	746,505	8,196,551
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,473,761	1,211,160	3,684,921	1,647,716	1,101,632	2,749,348
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	798,022	1,342,759	2,140,781	390,860	1,320,172	1,711,032
საიჯარო ვალდებულებები	22,037	72,481	94,518	-	-	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	39,827	10,237	50,064	44,730	-	44,730
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	1,563	36,355	37,918	987	27,846	28,833
სხვა ვალდებულებები	100,929	-	100,929	60,739	1,326	62,065
სულ ვალდებულებები	12,603,725	3,642,101	16,245,826	9,595,078	3,197,481	12,792,559
წმინდა	(3,044,456)	5,121,853	2,077,397	(1,639,270)	3,370,298	1,731,028

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განაახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მოწოდებლები.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2020 წლის 31 დეკემბერს			2019 წლის 31 დეკემბერს			2018 წლის 31 დეკემბერს		
	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი მთლიანი სესხები	2,461	1,893	6,718	2,168	407	1,654	8,981	103,141	2,358
წლის განმავლობაში დადებული სესხები	12,823	-	7,798	675	1,730	6,347	2,168	609	2,76
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	(5,853)	(1,750)	(5,322)	(701)	(380)	(3,500)	(8,981)	(1,726)	(2,47)
სხვა მომართობები**	1,270	(143)	1,452	319	136	2,217	-	(101,617)	(99)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი მთლიანი სესხები	10,701	-	10,646	2,461	1,893	6,718	2,168	407	1,654
გამოვლენული: გაუფასურების რეზერვი, 3 ჰეჯიუნგის მდგომარეობით	-	-	(9)	-	-	(12)	-	-	-
31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, წმინდა	10,701	-	10,637	2,461	1,893	6,706	2,168	407	1,653
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	413	84	424	147	138	304	25	2,992	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	-	-	(69)	-	-	(30)	-	-	-
ანაზრები 1 იანვრის მდგომარეობით	39,504	50,673	30,475	46,012	32,437	14,472	42,720	396,712	25,717
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	2,363	20,554	23,211	18,274	29,666	21,222	3,299	2,701	9,36
წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები	(34,994)	(2,565)	(19,565)	(24,877)	(9,952)	(14,402)	(7)	(25,826)	(77)
სხვა მომართობები**	225	856	(1,502)	95	9,183	(1,479)	-	(341,150)	(19,83)
ანაზრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,098	69,520	32,619	39,504	50,673	30,475	46,012	32,437	14,472
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	(1,777)	(809)	(1,249)	(1,761)	(720)	(1,117)	(989)	(2,579)	(41)
ნასესხები სასსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	386,508	-	-
წლის განმავლობაში დაფარული ნასესხები სასსრები	-	-	-	-	-	-	(372,110)	-	-
სხვა მომართობები**	-	-	-	-	-	-	(14,398)	-	-
ნასესხები სასსრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სესხებზე საპროცენტო ხარჯი	-	-	-	-	-	-	(5,620)	-	-
ნასესხები სასსრების დაზღუდვა დაფარვით	-	-	-	-	-	-	(10,432)	-	-
გამოწვეული ზარალი	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 1 იანვრის მდგომარეობით	35,264	589	-	-	472	-	-	32,066	-
პერიოდის განმავლობაში მიღებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	708	-	-	35,308	-	-	-	-	-
პერიოდის განმავლობაში გადახდილი სავალო ფასიანი ქაღალდები	(37,298)	-	(1,050)	-	-	-	-	-	-
სხვა მომართობები**	2,034	148	-	1,006	117	-	-	(31,594)	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	708	737	-	35,264	589	-	-	472	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო ხარჯი	(1,619)	(47)	-	(1,150)	(37)	-	-	(10,401)	-
ვალებულები და გაცემული გარანტიები	-	-	176	-	-	-	-	-	-

* ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელებს.

** 2019 წელს სხვა მომართობები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანგარიშებში, ძირითადად, უკავშირდება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრების შეცვლას. 2018 წელს სხვა მომართობები, ძირითადად, გამოყოფას უკავშირდება.

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2020	2019	2018
ხელფასები და სხვა სარგებელი	9,197	13,041	4,4
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია *	27,188	39,553	56
სოციალური გადასახადის ხარჯი			
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	36,385	52,594	61,284

* 2019 წელს და 2018 წელს წილობრივი გადახდის კომპენსაცია მოიცავდა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილ 3,985 ლარს და 28,347 ლარს, შესაბამისად, რომლებიც აისახა არარეგულარულ მუხლებში.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი წილობრივი ინსტრუმენტებია (25-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 20 ადამიანი შედიოდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 22; 2018 წლის 31 დეკემბერი: 16).

30. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრაციკლური ბუფერის განსაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემური ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

2020 წლის მარტის ბოლოს სებ-მა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური შედეგების შემსუბუქებას.

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

განხორციელდა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომბინირებული ბუფერი - რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-იანი მოთხოვნის კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი 0%-მდე შემცირდა.
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
  - სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის მოთხოვნა 2/3-ით შემცირდა.
  - ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დაწერვა, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო; ამის მიუხედავად, დამატებითი სახელობითი კონცენტრაციის ბუფერის და GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დაწერვა გადაიდო 2021 წლის მარტის ბოლომდე სებ-ის მითითებით.
  - საჭიროების შემთხვევაში, პილარ 2-ის ფარგლებში განსაზღვრული დანარჩენი ბუფერების (სახელობითი კონცენტრაციის, სავალუტო საკრედიტო რისკის, წმინდა GRAPE ბუფერები) მოთხოვნების მთლიანად ან ნაწილობრივ გაუქმების საკითხი ღია რჩება.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ის და კონსერვაციის ბუფერები და ეზღუდებათ კაპიტალის დისტრიბუცია ნებისმიერი ფორმით.

სებ-ისგან ქართულ ბანკებს დაევალით 2020 წლის პირველ კვარტალში ზოგადი რეზერვების შექმნა ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძველზე, ანუ იმავე საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გამოსათვლელად. რეზერვის კონკრეტულ მოთხოვნის რაოდენობრივი განსაზღვრა ასახავს, სებ-ის შეფასებით, შესაძლო საკრედიტო ზარალებს საბანკო სისტემის საკრედიტო პორტფელზე მთელი ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში, არსებული ეკონომიკური მოლოდინების გათვალისწინებით. სებ-ს მიაჩნია, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტები საკმარისად აღემატება კაპიტალის მოსალოდნელ მინიმალურ მოთხოვნებს, რომ შეძლოს ამ წინასწარი ზოგადი რეზერვის ათვისება და, ამასთანავე, შეინარჩუნოს საკმარისი ბუფერი მინიმალური სავალდებულო კაპიტალის კოეფიციენტების ზემოთ.

2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
პირველადი კაპიტალი	1,989,190	1,887,571	1,379,91
მეორადი კაპიტალი	830,145	616,113	502,35
სულ კაპიტალი	2,819,335	2,503,684	1,882,308
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	16,040,094	13,868,169	11,338,660
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	12.4%	13.6%	12.2%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.6%	18.1%	16.6%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	9.2%	12.2%	11.4%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	13.8%	17.1%	15.9%

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2020 წლის 31 დეკემბრის, 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
პირველადი კაპიტალი	2,377,622	2,051,119	1,719,9
გამოკლებული: დაქვითვები - გუდვილი	(33,453)	(33,453)	(33,45)
მეორადი კაპიტალი	1,278,661	906,275	580,40
გამოკლებული: დაქვითვები კაპიტალიდან	(10)	(10)	
სულ კაპიტალი	<u>3,622,821</u>	<u>2,923,931</u>	<u>2,266,935</u>
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	<u>15,628,422</u>	<u>15,110,852</u>	<u>12,014,414</u>
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	23.2%	19.3%	18.9%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	<u>15.0%</u>	<u>13.4%</u>	<u>14.0%</u>
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	<u>8.0%</u>	<u>8.0%</u>	<u>8.0%</u>

31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2021 წლის იანვარში ბანკმა 60 მილიონი ევრო აითვისა ევროპის საინვესტიციო ბანკთან შვიდი წლით გაფორმებული სასესხო ხელშეკრულებების ფარგლებში.

2021 წლის მარტში ბანკმა 20 მილიონი აშშ დოლარი აითვისა ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის თაობაზე FMO-სთან - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკთან - და სხვა მონაწილე კრედიტორებთან 2019 წლის დეკემბერში გაფორმებული და 2020 წლის დეკემბერში შეცვლილი ხელშეკრულების ფარგლებში.